Ե· ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1245 ՈՒՐԲԱԹ 26 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1888 (Ն· Տ·) 9 ՄԱՐՏ 1888 26 ՃԻՄԱԶԻԼԻ ԱԽԸՐ 1305

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعلیه‌ده غلطه‌ده نورادونکیان خاننده (آرەولك) غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ· Պոլսոյ Համար Տարեկան ...	160
» Վեցամսեայ ...	80
» Եռամսեայ ...	40
Գաւառաց ...	240
Գաւառաց Համար ...	120
Օտար երկիրներ, Տարեկան Ֆրանք	56
» Վեցամսեայ »	28

Դուրս զրկուած լրագրաց համար ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է. Խմբագրութեանս զրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չտրուիր.

Les annonces sont reçues AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 26 ՓԵՏՐՈՒԱՐ, 1888

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆՔ Բ. ԴՐԱՆ

Կայսերական կառավարութիւնն այս օրերս թէ՛ ներքին և թէ արտաքին քաղաքականութեան վերաբերեալ կարեւոր որոշումներ տուաւ։

Տրոց վրայ նշանաւոր յաւելումներ եղան, որք մանաւանդ գաւառաց մէջ զգալի պիտի լինին։ Ոչ Մահմետականներէ առնուած զինուորական տուրքին վրայ մէկ երրորդ մասամբ յաւելում եղաւ։ Ցարդ 180 հոգւոյ վրայ մէկ զինուորի հաշուով 5,000 ղրուշ կ'առնուէր, որով մարդագլուխ միջին հաշուով 27 ղրուշ էր զինուորական տուրքը։ Մէկ երրորդ մասի յաւելմամբ, այս տուրք կը բարձրանայ 36 ղրուշի, կամ քիչ մ'ալ աւելի, եթէ նոյն համեմատութեամբ բարձրացուին հաւաքման ծախքերը զորս կը վճարէ ժողովուրդը։ Զինուորական տուրքը միշտ կարեւորագոյն տուրքն եղած է գաւառաց մէջ. հնչուն դրամով գանձուած մեծագոյն տուրքն է այս, և տրոց անվճար մնալուն պատճառաւ քանաարկուողք ամենէն աւելի զինուորական տրոց մասին պարտական մնացած են Տէրութեան։ Ուստի, թէեւ ուրիշ քանի մը տրոց վրայ ևս յաւելումներ եղած են, բայց ի մասին զինուորական տրոց ծանուցեալ յաւելումը տեսակէն մէջ կարեւորագոյն պէտք է նկատուի։ Զինուորական տուրքէն զատ աւելցած է նաեւ ամեն տեսակ արհեստաւորներէ և խանութպաններէ առնուած Բէ-Տէրբէ-ի տուրքն, որ 1,000 էն 50 ղրուշի բարձրացած է։ Վերջապէս կալուածական տրոց վրայ եւս մէկ չորրորդի յաւելում մ'եղաւ։ Այս կարգի տրոց մասին վերջերս եղած յաւելմունք 20,000 ղրուշէ վեր արժէք ունեցող կալուածներու վրայ ծանրացած էին։ Իսկ նոր յաւելումն առաւելապէս միջին և աղքատ դասակարգին կը վերաբերի, քանի որ 20,000 ղրուշէ նուազ արժէք ունեցող կալուածներու տուրքն, որ ցարդ 1,000 էն չորս ղրուշ էր, բարձրացած է հինգի։

Կայս. Կառավարութիւնն, իբրեւ հայր հասարակաց, քաջ գիտէ թէ այս նոր զոհողութիւնք ժողովրդեան օ՛ր և ի՛նչպիսի դասակարգերէն կը պահանջուին։ Եթէ ուրիշ միջոցներ գտնուէին պետական գանձուն յարաճուն անձկութեան դիմագրաւելու, անշուշտ այս նոր բեռներ չէին դրուեր այնպիսի ժողովրդի մը վրայ, որոյ նիւթական անձկութեան նկատմամբ ամեն թղթաբերով նոր տեղեկութիւններ կուգան գաւառներէն։ Բայց ժամանակին աճեցուն պահանջումներն ուրիշ ելք չեն թողած. Ելմտացոյցը կարեւոր բաց մ'ունի. Եթէ վաղընդփոյթ հարկաւոր տնօրինութիւնք չորոշուին, դիզեալ բացերն օր մը կրնան պէտք ցուցնել աւելի արմատական միջոցներու, որոցմէ աւելի ևս վնասուի երկիրն։ Եւ մինչ Ելմտացոյցը կարեւոր բաց մը կը ներկայէ, այդ բացն յառաջ բերող ամենամեծ ծախքերը՝ ժամանակին բերմամբ՝ գրեթէ անդեղչելի կը մնան. Օրինակի համար, Տէրութիւնն հարկ անհրաժեշտ կը գտնէ ամեն տարի մեծամեծ գումարներ գործածել նորանոր սպառազինութեանց, որով Տէրութեան սովորական Ելմտացոյցին քով արտասովոր Ելմտացոյց մը սահմանուած է, զոր սովորական հասոյթներով պէտք է հայթայթել։ Տէրութեան վարկը պահելով հանդերձ ելմտական այս ծանր դժուարութեանց դէմ դնելու միակ միջոց գտնուած է տրոց վրայ յաւելումներ ընել։ Տէրութեան վարկը պահելով և երկիրը նոր զոհողութեանց պարտաւորելով՝ կայս. Կառավարութիւնն անշուշտ դիւցազնական որոշում մը կ'ընէ, որ շատ պիտի գնահատուի մեր եւրոպացի արժէտէրց կողմէ։ Անոնք պիտի չարունակեն ստանալ տարեկան երկու միլիոն օսմ. ոսկիէ աւելի կլորիկ հասոյթ մը, Օսմ. Տէրութեան հասութից լաւագոյն մասը, զոր թէեւ բացառիկ պարագայից մէջ վար դնելու եւ երկրին ընդհանուր պիտոյից գործածելու արտօնեալ է կայս. Կառավարութիւնը, բայց յայտնի է թէ խաղաղութեան մէջ այդպիսի արմատական տնօրինութիւն մը մեծ հարուած պիտի տար Տէրութեան ելմտական վարկին. Ուստի, այդ ծայրայեղ միջոցէն իրաւամբ զգուշացած է Բ. Դուռը։

Միւս կողմէ, սա եւս անուրանալի է թէ կարգ մը գաւառներու մէջ արդի տրոց գանձումն իսկ մեծամեծ դժուարութեանց մատնուած է, ժողովրդեան յետին թշուառութեան պատճառաւ, որ բացառիկ արկածներու հետեւանք է։ Այնթապի, Ատանայի, Հաճնոյ, Մարաշի, Կեսարիոյ շրջականներէն և ուրիշ բազմաթիւ վայրերէ ամեն ստորհանդակաւ առնուած աղեխարշ տեղեկութիւնք կը ցուցնեն թէ այս գաւառներու խղճալի ժողովուրդք՝ թո՛ղ տրո՛ց վճարում՝ ուտելիք հաց անգամ չեն գտներ։ Ուստի, նոյն շրջահայեցութեամբ որով կայս. Կառավարութիւնը տրոց վրայ յաւելումներ ըրած է Ելմտացոյցին բացը գոցելու համար, յուսալի է թէ բացառապէս արկածեալ գաւառներուն ժամանակ մը ներողամտութիւն ցուցուի, որպէս զի ամեն բանէն առաջ իրենց չքաւոր վիճակը կանոնաւորելն և աշխատելու կարող լինին, իբրեւ առաջին պայման տուրք վճարելու։ Ասկէ աւելին եւս կրնանք ակնկալել Օսմ. Կայս. Կառավարութեան պէս իրաւամբ իբրեւ առատաձեռն, վեհանձն և ողորմած ճանչուած Կառավարութենէ մը։ Այդ բազմաղէտ գաւառներուն նախնական օգնութիւն մը անհրաժեշտ է՝ թէ՛ սովու չարչարանքներէն զանոնք փրկելու համար և թէ գարնան ու ամրան մէջ անոնց տալու համար աշխատութեան միջոցները։ Ժողովուրդն եթէ անգամ մը քիչ շատ շունչ առնու շնորհիւ կառավարական աջակցութեան, առ կառավարութիւնն երախտապարտ զգացմամբ պիտի տոգորուի, և կը յուսանք թէ՝ արդի տագնապն անցունելէ յետոյ՝ կարծուածէն աւելի գոհ սրտով փութայ հատուցանել իւր վրայ դրուած նոր բեռները։

* *

Արտաքին քաղաքականութեան մասին, կայս. Կառավարութիւնը վերջապէս ազդու տնօրինութիւն մը որոշեց, ծանուցանելով պուլկար կառավարութեան թէ Ֆերտինանտ Իշխանին ի Պուլկարիա պաշտօնավարութիւնն ապօրէն է և հակառակ Պերլինի Դաշնագրոյն։ Զայս կարեւոր յայտարարութիւն Բ. Դուռը շրջաբերականաւ մը հաղորդեց նաեւ օտար Տէրութեանց։

Ֆերտինանտ Իշխանի կացութեան նկատմամբ այս կարծիք նոր չէր կայս. Կառավարութեան համար, որ արդէն, 1887 օգոստոս 22ին, պատասխանելով հեռագրոյն զոր Պուլկարաց նոր Իշխանն իւր պաշտաման գլուխն անցնելուն առթիւ ուղղած էր առ Վեհ. Սուլթանն, յայտարարեց թէ Ֆերտինանտ Իշխանին ի Պուլկարիա ներկայութիւնը, Տէրութեանց հաւանութեան արժանացած չլինելով, ապօրէն է, և Պերլինի Դաշնագրոյն հակառակ կը նկատուի։

Բայց եթէ վերջին ժամանակներս կայս. Կառավարութիւնը կը վարանէր կրկնել զայս յայտարարութիւն, պատճառն այն է որ արդի պարագայից մէջ այդ յայտարարութիւն բացառիկ և գործնական նշանակութիւն մը պիտի ունենար։ Ռուսիա, Գերմանիոյ և Ֆրանսայի աջակցութեամբ, Բ. Դռնէն այդպիսի յայտարարութիւն մը խնդրեց՝ Պուլկարիայէն մեկնելու պարտաւորելու համար զՖերտինանտ Իշխան. Արդ՝ այս պատահականութիւն նոր և անծանօթ դէպքերու շարք մը կը բանար, և կայս. Կառավարութիւնն, իւր հանրածանօթ շրջահայեցութեամբ, բնականապէս կը զգուշանար անծանօթէն։

Հիմակ որ ռուսական ձեռնարկն յաջողութեամբ պսակեցաւ, և Պերլինի Դաշնագիրն ստորագրող եօթն Տէրութիւններէն չորսն, այն է՝ Թիւրքիա, Ռուսիա, Գերմանիա և Ֆրանսա համաձայնեցան Ֆերտինանտ Իշխանը Պուլկարիայէն հեռացնելու, կը մնայ տեսնել թէ Անգլիա, Աւստրիա և Իտալիա ի՛նչ ընթացք պիտի բռնեն։ Կը մնայ մանաւանդ տեսնել թէ Կոմս Հէրպերդ Պիզմարք պիտի յաջողի՞ համոզել զԼորտ Սալզպըրի հրաժարելու իւր արդի ընթացքէն և Ֆերտինանտ Իշխանի հեռացման հաւանելու։ Անգլիա և Աւստրիա, այսպիսի հաւանութիւն մը տալու համար, պայման դրած էին որ Ռուսիա Իշխանին հեռացումէն յետոյ պուլկարական խնդրոյ տրուելիք կարգադրման համար ամբողջ ծրագիր մը ներկայացնէ կանխաւ, որպէս զի Պուլկարիա նորէն անիշխանութեան չմատնուի։ Կ'երեւի թէ Ռուսիա կը հաւանի այս տեսութեան, և արդէն յաջորդ նշանակեր է Լայխտընպերկի Դուքսն, որ ազգական է Ռուսիոյ Կայսերական դերդաստանին։ Եթէ գործն ասով վերջանայ, եթէ Ռուսիա նոր և աւելի հիմնական զիջումներ չպահանջէ Պուլկարներէն, — որքա՜ն քիչ բանով շահած կը լինին մեծ բան մը, — բոլոր Տէրութեանց պաշտօնական և վերջնական հաւանութիւնն [illegible] երկրին կառավարական դրութեան։ Բայց Տէրութեանց կարծիքէն առաջ կը մնայ ի նկատ առնուլ Պուլկարաց կարծիքն ու զգացումն ալ. կ'ըսուի թէ պուլկար կառավարութիւնը պատասխաներ է թէ, Ֆերտինանտ Իշխան պուլկար ժողովրդեան ազատ կամօք ընտրուած լինելով, ժողովուրդը կը հակառակի անոր հեռացման, որ կրնայ ծանր դէպքեր յառաջ բերել։ Բայց եթէ եօթն պաշտպան Տէրութիւնք միաբան որոշման մը յանգին, դժուար չէ գուշակել թէ Պուլկարաց կարծիքը մեծ կշիռ չպիտի ունենայ նժարին մէջ։

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՌՈՒՍԻՈՅ ՎԱՐԿԸ

Անգլեւներն յատուկ յօդուածով մը խօսեցան թուղթ ռուպլի անկման պատճառներուն վրայ։ Անկէ ի վեր, ռուպլի նոր անկում մը մեծ տագնապ յառաջ բերաւ Բեդերսպուրկի Սակարանին մէջ, անցեալ շաբթուն. Այս նոր անկման միակ յայտնի պատճառն էր Շապօյեւքէի երկրորդ կարգի դրամատան սնանկութիւնը։ Բայց այս սնանկութեան լուրը տարածուելուն պէս, բնիկ դրամատուներու բաժնեթուղթք յանկարծ ինկան 100ին 25 համեմատութեամբ, և ռուպլն ևս ինկաւ մինչեւ 19 բէնս։ Ցեսուն տարիէ ի վեր որ ի շրջաբերութիւն եղած է, թուղթ ռուպլն այսչափ վար չէր ինկած. Թայմզին Բեդերսպուրկի թղթակիցը կը հեռագրէ. «Վերջին մի քանի աւուրց մէջ ռուպլի գնոյն անսովոր անկումը գլխաւորապէս վերագրելի է ելմտական նախարար Պ. Վըշնեկրածքիի նոր խորհրդոյն, որով կ'ուզէ իրաւունք ձեռք բերել ինչ ինչ գործառնութիւններ հնչուն դրամի հիման վրայ կատարելու։ Ռուսիոյ առեւտրական և ճարտարուեստական ակմբոց մէջ բուռն հակառակութիւն կը ցուցուի այդ խորհրդոյն. Երկրին ամեն առեւտրական կեդրոններէն մասնագէտներ պիտի գան և առաջիկայ ամսոյն մէջ նիստ պիտի կազմեն ի Բեդերսպուրկ, ի քննութիւն Պ. Վըշնեկրածքիի այդ ծրագրոյն, եւ կը յուսացուի թէ ստուար մեծամասնութեամբ պիտի մերժեն զայն։ Ինչ ինչ գործառնութեանց մէջ թղթադրամ ռուպլը մերժելու գաղափարը կը նկատուի առաջին քայլ դէպ ի վերջնական մերժում, դէպ ի փճացումն թղթադրամի, ո՛չ թէ հրապարակէ գրնմամբ, այլ պարզ մերժմամբ, — սնանկութեամբ։» — Գերմանական Փոստ կ'ըսէ. «Ռուպլին անկումը ժամանակէ մ'ի վեր կը տեւէ, և պատճառն ո՛չ թէ մասնաւոր միջադէպ մ'է, այլ Ռուսիոյ քաղաքական ընթացքն իւր ամբողջութեամբ։ Գերման հասարակութիւնը կորուսած է իւր վստահութիւն ռուսական թղթոց վրայ, տեսնելով թէ Ռուսիոյ ծախքն եւս բան զեւս անհամեմատ է իւր եկամտից և Ռուսիոյ ելեւմուտք ընդհանրապէս չեն մատակարարուիր այն ճշդութեամբ և խնամքով որ անհրաժեշտ կանոնն է ուրիշ եւրոպեան Տէրութեանց մէջ։»

Ռուսիոյ ընդհանուր սպարապետին պետ Օպրուչէվ զօրավար, կայսրութեան ելմտական վիճակը բարւոքելու համար, առաջարկեր է ի շրջաբերութիւն հանել 200,000,000 ոսկի ռուպլ (30,000,000 անգլ. ոսկի) որ ցարդ պահեստի կը մնար իբրեւ պատերազմի դրամագլուխ. — Եթէ Ռուսիա ունի այդպիսի մեծ հարստութիւն, աղէկ կ'ընէ ամենայն զգուշութեամբ պահելով զայն իւր գանձարանին մէջ. որովհետեւ այնչափ մեծ են Ռուսիոյ ծախքերն և այնչափ կարեւոր գումարներ կը պարտի օտարազգիներուն, որ 30 միլիոն ոսկին հրապարակ հանելուն պէս՝ Եւրոպիոյ ճամբան պիտի բռնէ անտարակոյս։

ԿՂԵՐՆ Ի ՖՐԱՆՍԱ

Ֆրանսայի Ելմտացոյցի Յանձնաժողովն, իբրեւ նոր քայլ մը դէպ ի բաժանումն Պետութեան և Եկեղեցւոյ, զեղչեց երկրին գլխաւոր բանտերուն մէջ հոգեւոր պաշտօն վարող եկեղեցականներուն թոշակներն, և տեղական բանտերու հոգեւոր պաշտօնէութիւնները ջնջեց։ Երեսփոխանաց ժողովոյ փետր. 28 ի նիստին մէջ, ժողովոյն միակ եկեղեցական անդամը՝ Ֆրէբէլ եպիսկոպոս՝ պահանջեց որ այս թոշակներ վերահաստատուին իրենց առջի բանակութեան մէջ. իսկ կառավարութիւնը թէեւ հաւանեցաւ թոշակներուն նորոգման, բայց հոգեւոր պաշտօնէութեանց ջնջման հակառակեցաւ։ Ի դիմաց Յանձնաժողովոյ յայտարարեցաւ թէ կարճ պայմանաժամերով բանտարկելոց համար հոգեւոր պաշտամանց տեղ աւելի օգտակար է բարոյացուցիչ ընթերցումներ կատարել։ Երեսփ. ժողովն 230 ի դէմ 309 քուէով կառավարութեան առաջարկն ընդունեց։ Համանման իրաւախոհութիւն մ'եղաւ Փարիզի բանտերուն հոգեւոր պաշտօնէութեան համար։

Ամեն կարգի եկեղեցականութեան և ամեն տեսակ կրօնային հաստատութեանց համար Ֆրանսայի Ելմտացոյցին մէջ նշանակեալ գումարներն ամեն տարի խիստ քննութենէ մը կ'անցնին Ելմտացոյցի հանրապետական Յանձնաժողովներուն մէջ, և ամեն տարի բան մը կը զեղչուի։ Վատիկանի մօտ գտնուող ֆրանսական դեսպանութեան ջնջումն ամեն տարի կը պահանջուի և Ելմտացոյցի Յանձնաժողովն ամեն տարի կ'առաջարկէ Խորհրդարանին (*), եւ թէպէտ օրուան կառավարութիւնք ըստ կարելւոյն կը հակառակին, բայց անկէ եւ թէ ֆրանսական կառավարութեան և Հռոմէական կիւրին միջեւ ամեն յարաբերութիւն խզելու գաղափարը տարուէ տարի յառաջդիմութիւն կ'ընէ, և՝ օրինակի համար՝ երբ Պ. Քլէմանսոյի նախարարութիւնը կազմուի, դժուար չէ գուշակել թէ իւր ի գործ դնելիք մեծ «բարենորոգումներէն» մին և թերեւս գլխաւորը պիտի լինի Պետութեան և Եկեղեցւոյ սոյն բաժանումն։

(*) Այս տարի եւս Ելմտացոյցի Յանձնաժողովը նոյն բանն առաջարկած էր եւ կառավարութիւնն իւր բոլոր զօրութեամբ հակառակեցաւ Յանձնաժողովոյն. 240ի դէմ 294 քուէով հազիւ կարելի եղաւ պահպանել Վատիկանի մօտ Ֆրանսայի դեսպանը։

ՀՌՈՄԷԱԴԱՒԱՆՔ Ի ՌՈՒՍԻԱ

Թայմզին Վիէննայի թղթակիցը կը հեռագրէ փետր. 29 թուով.

«Ժամանակէ մ'ի վեր զրոյց կայ թէ Վատիկան բանակցութեան մտած է ռուս կառավարութեան հետ, Ռուսիոյ հռոմէադաւաններուն վիճակը բարւոքելու ակնկալութեամբ։ Այժմ ստուգուած է թէ այդ մասոր բանակցութիւններ կը կատարին ի Վիէննա, ի մէջ պապական նուիրակ Կալիմպէրդի Գերապայծառին եւ ռուս դեսպան Լոպանով Իշխանին. Տակաւին ստոյգ բան մը չլսուեցաւ այս բանակցութեանց վրայ. բայց իրազեկ ակմբոց մէջ հաւատ չընծայուիր այն զրոյցի թէ Պապը՝ յանձնալով Ռուսիոյ հետ բարեկամանալ՝ կը վախնայ թէ մի՛ գուցէ աւստրօ-իտալեան նիզակակցութեան հետեւանքը լինի Պապն անպաշտպան թողուլ իտալեան կառավարութեան ձեռքը։ Ֆրանսական դաշնիքէ ձեռքէն եկածն ըրեր է Զարին և Պապին միջեւ յարաբերութեանց բարւոքման համար, յուսալով այսու փարատել այն ֆրանսացի կաթոլիկներու կամ կղերականներու տարակոյսներն, որք ռուս կառավարութեան հակահռոմէական ընթացքին պատճառաւ Ռուսիոյ և Ֆրանսայի միջեւ բարեկամութեան ջերմ կուսակից չեն։ Բայց Վատիկանեան ակմբոց մէջ մեծ յոյս մը չկայ Պապին և ռուս կառավարութեան միջեւ սկսուած բանակցութեանց ելքին վրայ։ Պապը գոհ պիտի լինի եղեր եթէ կարենայ բառնալ Ռուսիոյ կաթոլիկ հպատակներուն գանգատներէն մի քանին. Բայց Պապը չպիտի ընդունի եղեր ռուս կառավարութեան այն պահանջումներ որք վնասաբեր լինին Լեհերուն և անոնց ռուսացումը դիւրացնեն։»

ԼԱՅԽՏԸՆՊԵՐԿԵԱՆՔ

Հեռագիրք կը խօսին Լայխտընպերկի Դքսին վրայ, իբրեւ Ռուսիոյ ընտրելին յաջորդութեան Պուլկարիոյ։ Լայխտընպերկեանք ռուս են, և յունադաւան. Գերդաստանին պետն է Իշխան Նիքոլա Մաքսիմիլեանովիչ, Դուքս Լայխտընպերկի, ծնեալ 1843 օգոստոս 4ին. Ուքազով ստացած է՝ իւր եղբարց և քերց հետ «Կայսերական Բարձրութիւն» տիտղոսը։ Նիքոլա Մաքսիմիլեանովիչ որդին է Մաքսիմիլիէն Դքսին և Նիքոլայեւնա Դքսուհւոյն, անդրանիկ դստեր Նիքոլա Կայսեր Ռուսիոյ։ Զարին թիկնապահ է իբրեւ զօրաբաժ-

—)(38)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ՖՕՐԹԻՒՆԷ ՏԻՒ ՊՈՒԱԳՕՊԷ

ՍԻՐԱՅԻՆ ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆ

Ցրտութեամբ ընդունեց զՖօռդէլ որ մխիթարուեցաւ սակայն տեսնելով որ իւր նշանածը կը ժպտէր իրեն եւ որ յոյժ քաղաքավար խօսքերով ներողութիւն խնդրեց երկու տիկիններէն, հրդ եհի երեկոյեն ի վեր զանոնք տեսած չլինելուն համար։ Յանցաւորն ինք չէր, քանի որ երկու անգամ այցելութեան եկած էր։ Սակայն Տիկին Նուազէ առիթը չփախցուց գովելու համար Պ. Պօղրէյիի փոյթեռանդութիւնն, որ հըրդեհին երկրորդ օրն իսկ եկած էր լուր առնուլ իրենց առողջական վիճակին վրայ։

Երեկոյթը գէշ սկզբնաւորութիւն մը կ'ունենար։

—Պ. Պօղրէյի գործ մը չունի, ըսաւ Նուազէ, մինչդեռ Էտուառ յոյժ զբաղեալ է։ Նախարարութեան գործերն իւր ամբողջ ժամանակը կը գրաւեն։

—Սպասելով որ վերջ ի վերջոյ Շիլի կամ Ճաբօն զրկեն զայն, ընդմիջեց այրին։

—Դիւանագիտական ասպարէզին պահանջմանց մին է այդ։

—Ճշմարիտ, հրապո՛յրիչ ասպարէզ որ կը հարկադրէ այդ պարոններն անհանդուրժելի կլիմայ ունեցող երկիրներու մէջ անցունել իրենց կեանքն։ Երբ մարդ այդ ասպարէզը կ'ընտրէ պէտք է հրաժարի ամուսնութենէ։

—Կամ դիւանագիտութենէ, պատասխանեց Ֆօռդէլ ժպտելով, եւ եթէ առաջարկէին ինձ ընտրութիւն մը կատարել երկուքին մէջ, չպիտի վարանէի։

—Դիւանագէ՞տ մնալ պիտի նախընտրէիք։

—Ո՛չ։ Հրաժարական կուտայի... տարբեր խնդիր է եթէ կինս ճամբորդութիւն սիրէր։

—Կը պաշտեմ ճամբորդութիւնն, ըսաւ Սիմոնէ. կեանքիս մէջ Տիէփ և Լիւքօն միայն գնացած եմ, բայց աշխարհի ծայրն ալ կ'երթամ սիրայօժար։

—Շատ հեռու կը լինի, օրիորդ... մանաւանդ սկզբնաւորութեան մը համար։

—Ես կ'ատեմ ճամբորդութիւնը, գոչեց այրին. եւ սակայն յօժարակամ պիտի երթայի Մորիս կղզին... Պօղրէյ Վիէրժինին համար... եւ մանաւանդ այն պատճառաւ որ Պ. Պօղրէյիս այդ հմայեալ կղզւոյն վրայ այնպիսի նկարագրութիւն մը ըրաւ ինձ որ փափագս եկաւ զայն տեսնելու։

—Աղէկ յիշեցի, ըսաւ Բօլ հօրեղբայրը ժամացոյցը նայելով, կարծեմ թէ Պ. Պօղրէյիս ուշացաւ։

—Գիտէք թէ կանուխ գալը փափուկ ճաշակի գործ չէ։

—Բայց սեղանակիցները սպասցնել տալն ալ աղնիւ ճաշակի գործ չէ, եւ յուսամ թէ առանց վայրկեանէն սեղան կը նստինք, յարեց հօրեղբայրը։

Բօլ Նուազէ դժգոհ չպիտի մնար եթէ Լիւսիէն բնաւ չիգար, վասն զի կ'ուզէր չպղը մնալ եւ կը գուշակէր թէ դժուարին պիտի լինէր այս բանս, եթէ Տիկին Նուազէ չարունակէր ի վեր հանել իւր աղջկան ազատչին արժանիքն եւ չարամիտ ակնարկութիւններ ուղղէր իւր ապագայ փեսին, որուն վրայէն վերջնապէս իւր համակրանքը վերուցած կ'երեւէր։

—Պ. Պօղրէյիս այնքան բարեկիրթ է որ խօսուածը չի դրժեր։ Առանց անոր չենք կրնար ընթրել։

—Ինչպէս որ կը կամիք։ Միայն կանխաւ կը յայտնեմ ձեզ թէ անօթութենէ կը մեռնիմ։ Ես սիրահարուած չեմ։ Էտուառ՝ որ սիրահարուած է, թէեւ ձայն չի հաներ, բայց ապահով եմ թէ նօթութենէ կը տառապի։

—Դարձեա՛լ ձեր նիւթական մտահոգութիւնները. խնջերնիդ միտքերնիդ ուտելու վրայ է։ Եթէ Պ. Ֆօռդէլ ձեզ կը նմանի, կը խղճամ այն կնոջ վրայ որուն հետ պիտի ամուսնանայ։

—Կ'երդնում, Տիկին, որ նօթի չեմ բընաւ, ըսաւ Էտուառ բողոքարկու ձայնիւ։

—Ես ընդհակառակն, յարեց զուարճութեամբ Սիմոնէ, ակնարկելով մ'ի շնորհակալութիւն յայտնելով իւր նշանածին։

—Ուրեմն միմեանց համար ստեղծուած չէք, եզրակացուց Տիկին Նուազէ չարամտութեամբ։

Այրին զինաթափ չէր եղած, վասն զի այս չարամիտ դիտողութիւնը պատերազմի յայտարարութեան մը կը նմանէր։

Բօլ հօրեղբայրը շատ գէշ ախորժեցաւ այդ խօսքէն եւ կը պատրաստուէր պատասխանել, երբ ծերունի սպասաւորն եկաւ Պ. Ժիւլ Պօղրէյիի գալուստը ծանուցանել։

Այրին ոտքի ելաւ, իբր թէ զպատնակէ մը մղուած լինէր եւ փութաց ընդառաջ իւր հրաւիրելոյն որ յոյժ յաջող մուտք մը ունեցաւ ի պարտէզն։

Ջերմագին բանիւք շնորհակալութիւն յայտնեց առ Տիկին Նուազէ որ նորաձեւ քէն բանեց առաջնորդելու համար Սիմոնէի քով որ բաւական փափուկ դիրքի մէջ մնացած էր, և մեծարալից խօսք մը ուղղելէ յետոյ մանկամարդ աղջկան, կարգաւ ողջունեց զՊ. Նուազէ եւ զՊ. Ֆօռդէլ, գիտնալով պահել պահանջուած նրբութիւններն։ Ցարգալից եղաւ հօրեղբօրը հետ եւ քաղաքավար՝ նշանածին հետ։

Նուազէ որ կը զննէր զնա, զինեց թէ այդ երիտասարդը Քարքասոնի սափրիչի մը կերպարանը չունէր բնաւ, ինչպէս ըսած էր երբեմն առ Էտուառ։ Կը սքանչանար նորա ազնիւ ձեւերուն եւ շնորհալի կերպարանին վրայ, եւ կը հպարտանար նովաւ։

Ի զուր կ'ըսէր ինքնին թէ Ջօէ Բօյի-նեիի երկրայելի տարփածուն անարժան էր Սիմոնէի հետ ամուսնանալու. ի զուր միտքը կը դնէր չհամաձայնիլ իւր եղբօր կնոջ հետ եւ ոյժ տալ Ֆօռդէլի, կ'զգար թէ դժուարաւ պիտի յաջորդէր անկողմնակալ մնալ։

Զէյլիա Քաղանձարօի որդին կատարեալ յաջողութեամբ ներկայացած էր, բայց այս բան այնքան դժուարին չէր որքան ընթրեաց ժամանակ լաւ ընթացք մը բռնել եւ լաւ խօսիլն, վասն զի իրեն համար կենսական կարեւորութիւն ունէր տհաճելի չերեւնալ ո՛չ ումեք, նոյն իսկ Պ. Ֆօռդէլի որում խնայել խոստացած էր։

Ի՞նչպէս պիտի ազատէր ինքզինքն այդ դժուարին փորձէն։ Նուազէ կը հարցունէր զայս ինքնին եւ շատ կը վախնար որ գործը չխանգարի իւր եղբօրկնոջ յանցանօք որ իւր չափը բոլորովին կը կորսնցունէր։

Այդ կինը կրող էր անպատշաճ ակնարկութիւններով վիրաւորել Էտուառ Ֆօռդէլն որ ինքզինքը ծաղրելի վիճակի մը հասցունող մարդ չէր, եւ նոյն ժամայն խզել ամուսնութիւն մը ուստից կախում ունէր Սիմոնէի երջանկութիւնը։

Ցանծամ Լիւսիէնի բաղդը պիտի յաջողէր, բայց այն սա աստիճան բուռն համակրանք մը չէր ներշնչեր առ Բօլ Նուազէ որ յաղթէր այն հայրական գորովոյն զոր այս վերջինը կը տածէր իւր եղբօրկնոջ նկատմամբ։ Ուստի հօրեղբայրն որոշեց միջամտել, եթէ արտաքոյ Օգգավին ներելի եղած սահմանն անցնէր։

Սեղանն, հինգ հրաւիրելոց համար պատրաստուած, ծածկուած էր ծաղիկներով և արծաթեայ սպասներով։ Տիկին Նուազէ որ սովորաբար բարեկեցիկ կեանք մը կը վարէր, յոյժ լաւ կարգադրած էր ամեն ինչ։ Ընթրիքը որ Բօդէլ եւ Շապօի ճաշարանին յանձնարարուած էր, պիտի տրուէր սեւեր հագուած սեղանայարդարի մը ձեռամբ. պարարտ ճաշ մը՝ պատուական գիններով ոռոգեալ՝ որ յոյժ լաւ տրամադրութիւններ պիտի տար առ Բօլ։

Այդ փափկակեր հօրեղբայրը բնականաբար Տիկին Նուազէի դէմ բազմեցաւ։ Այրին իւր աջ կողմը նստեցուց զՊ. Պօղրէյի եւ ձախ կողմն զՊ. Ֆօռդէլ ու հոգ տարաւ որ Սիմոնէն իւր տագերոջ ու Մորիս կղզւոյ դիւցազնին մէջտեղ գտնուի։

Այս կարգադրութիւն հաճոյ չերեւցաւ Նուազէի եւ Էտուառի, բայց ո՛չ անոնց կարծիքն առնուած էր ո՛չ ալ Սիմոնէինը։

Ճաշն սկսաւ, ըստ սովորութեան, անհաշտ խօսակցութեամբք օրուան նորութեանց վրայ, որք սեղանի խօսակցութեանց ընթացիկ դրամը կը համարուին։

Բայց օրուան մեծ նորութիւնն էր միշտ Օբէրա-Գօմիքի հրդեհն, եւ այրին չթերացաւ յառաջ բերել այդ հրատապ նիւթը — բուռն բառն էր հրատապ, ըստ որում հըրդեհը չիջած չէր տակաւին — ։ Սրտաշարժ նկարագրութիւններ ըրաւ արկածի զոհերուն վիճակին վրայ, բուռն գանգատներ արձակեց ջրանկարաց եւ թատրոնին մեքենավարից դէմ, եւ կանխաւ պատրաստուած փոխանցմամբ մը, Պ. Պօղրէյիի դիւցազնութիւնը հռչակեց. երիտասարդը բարեկիրթ համեստութեամբ մը կ'ունկնդրէր իրեն վերայ տրուած գովեստից։

Այս միջոցին, հօրեղբայրն՝ անկողմնակալութեան առաջին ապացոյցը տալու համար՝ փութաց յիշեցունել թէ Ֆօռդէլ եւս փրկանք մը կատարած էր, քանի որ ժխորին մէջէն ազատած էր զՏիկին Նուազէ։ Սա չհամարձակեցաւ ընդդիմախօսել առարկելով թէ Ֆօռդէլի կատարած գործն այնքա՛ն մեծ արժանիք մը չունէր քանի որ ինք իւր դստեր նման նուաղած չլինելով, կարող եղած էր օգնել ինքզինքին, այսու հանդերձ իւր տագերոջ դիտողութիւն մը ուղղեց զոր շատ խիստ կը կարծէր, այլ որ պարապը ելաւ։

(Շարունակելի)

նի զօրավար, եւ պետն է Քիեվի Տրակոնաց 27րդ գնդին․ Ամուսնացած է Պօհարնէի Նատին Անէնքով Իշխանուհւոյն հետ․

Նիքոլա Իշխան երկու եղբայրներ ունի․ Մին է Էվկէն Մաքսիմիլիանովիչ, Դուքս Լայխդընպէրկի, ծնեալ 1847 փետր. 8ին, ամուսնացեալ ընդ Տարիա Քոնստանդինովնա Կոմսուհւոյն Պօհարնէի․ 1870ին կինը մեռաւ, եւ ինք 1878ին երկրորդ անգամ ամուսնացաւ ընդ Սքօպելեվ Օրիորդին․

Միւս եղբայրն է Կէորկ Մաքսիմիլիանովիչ, Դուքս Լայխդընպէրկի, ծնեալ 1852 փետր. 29ին, որ 1883ին կընութեան առած է գիշխանուհին Թէրէզ, Դքսուհի Օլտընպուրկի․

Կ'երեւի թէ Պուլկարիոյ գահուն Ռուսիոյ թեկնածուն է երից Լայխդընպէրկեանց երիտասարդագոյնն, Կէորկ Իշխան, այժմ 36 տարեկան, յունադաւան, եւ հպատակութեամբ ռուս, ինչպէս կը փափաքէր Ռուսիա․

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Պ. ԲԱԳՐԱՏՁԷ Ի ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆ

Վրացի ականաւոր հնագէտ Պ. Բագրատձէ, ընկերակցութեամբ Արդուինի Նախկին գաւառապետ Պ. Մեպիսովի և Պ. Գր. Նիկողոսեանի, երէկ միջօրէէն յետոյ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր Ներկայացաւ․ Ն. Ամենապատուութիւն խիստ սրտագին և սիրալիր ընդունելութիւն մ'ըրաւ վրացի գիտնականին, որուն հետ այլ և այլ նիւթերու վրայ խօսակցեցաւ երբ ժամ ու կէս․ Ս. Պատրիարք Հայրը ջերմ փափաք յայտնեց ուրիշ անգամներ եւս տեսակցիլ Պ. Բագրատձէի հետ, որ կարի գոհ մնաց Ն. Ամենապատուութեան փորձառու և խոհական տեսութիւններէն․

Ապա, Պ. Բագրատձէ, տեսակցելէ յետոյ Գեր. Փոխանորդ Հօր հետ, այցելեց Մայր վարժարանն, ուր հետաքրքրութեամբ շրջեցաւ բոլոր դասարանները, քննեց վարժարանին ծրագիրը, դասագրքերն և, մասնաւորապէս, գոհ մնաց աշակերտաց յառաջդիմութենէն գծագրութեան մէջ․ Մասնաւորապէս ուշադրութիւն ընծայեց դեռատի մանկան մը՝ Պ. Ալիքսան Գանճեանի նկարներուն, եւ իւր քով կոչելով զնա, օրհնեց և մաղթանիչ ըրաւ զնա երբ ապագայ Այվազովսքի մը․

Աւելորդ է ըսել թէ դպրոցի տեսուչ էֆէնտին իւր պաշտօնին գլուխը չէր այս միջոցին․ Մինչդեռ ուրիշ դպրոցներու այցելուք միշտ իրենց պաշտօնին գլուխը կը գտնեն տեսուչները, ցաւալի է որ Մայր-վարժարանի տեսուչն յաճախ բացակայ է իւր պաշտօնէն, «ազգային կենսական շահերու» պաշտպանութեան մտատանջութեամբ․

Պ. Բագրատձէ ապա Մայր եկեղեցի իջնելով, աղօթեց անդ, եւ սրտայուզութեամբ կանգնելով հոգելոյս Ներսէս Պատրիարքի շիրմին առջեւ, քանի մը վայրկեան դիտեց զայն լուռ եւ գոչեց․ «Յիշատակ քո եղիցի յաւիտեան․»

Ամերիկայի ազգայնոց ոմանց կողմէ յԱզգ. Պատրիարքարան ուղղեալ հեռագիր մը ծանուցանելով թէ Ամերիկա գաղթող գաւառացի ազգայինք տարապայման թշուառութեան կը մատնուին, կը խնդրէ որ այդ գաղթականութեանց առաջքն առնլու համար հարկ եղածն ի գործ դրուի․

Երէկ Ազգ. Պատրիարքարանի մէջ կատարուեցաւ ի ներկայութեան Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր՝ Ազգ. Հիւանդանոցի բժշկապետ Տօքթէօր Վիչէն էֆէնտի Օրմանեանի նշանախօսութիւնն ընդ Ազն. Երանուհի Օրիորդի Աչնանեան, դուստր հանգուցեալ Նիկողոս էֆ. Աչնանեանի․ Երկու կողմէ ներկայ էին Սիմոն պէյ Մաքսուտ, Յ. Նուրեան էֆէնտի, Գ. Նորատունկեան էֆէնտի, Տիւսաբ փաշա, Ն. Ներսէսեան էֆէնտի, Կ. Սրվաճեան էֆէնտի, Տր. Կոմիտաս էֆէնտի Օրմանեան և Մարտին էֆէնտի Աչնանեան․

Հարսանեաց հանդէսը պիտի կատարուի յառաջիկայ երկուշաբթի օր յՕրթագիւղ․

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍՔ

Ազգային երեք մեծ պարահանդէսներ յառաջիկայ շաբթուան գլխաւոր հրապոյրը կը կազմեն․ Ի՛նչ որ ըսենք Միացեալ Ընկերութեան պարահանդէսին վրայ, քիչ է գաղափար մը տալու համար անոր չքեղութեան փայլին և յաջողութեան՝ որով պիտի պսակուի կայսերական հովանաւորութեամբ պատուեալ այդ պարահանդէսը մարտ 3/15ի հինգշաբթի գիշերը․

Վաղը գիշեր եւս տեղի կ'ունենայ ի Նոր Թատրոն Հասգիւղեան ազգայնոց Ցակոբեան վարժարանին և հիւանդանոցին ի նպաստ կազմուած Պարահանդէսը, զոր ամէն տարուան նման ճաշակաւոր և փայլուն ընծայելու համար ջանք չէ խնայուած կարգադիր Մասնաժողովին կողմէ և տարակոյս չ'ու-

նինք թէ յաջողութեամբ պիտի պսակուին այդ ջանքեր․

Իսկ Բարեկենդանի շաբաթ երեկոյին, 5/17 մարտ, Նոր Թատրոնին մէջ պիտի տրուի դիմակաւոր և անդիմակ մեծ պարահանդէս մը, ի նպաստ ազգային աղջկանց արհեստագիտական Ուսումնարանին ի Բերա և Դպրոցասէր Տիկնանց Սանուհեաց․

ՆՇԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆՔ ՓԵՏՐ. 25ի

Պատրիարքարանի կողմէ հաղորդուած

Մեծ․ Տեարք

1․ Վիչէն Անտոն Օրմանեան բժիշկ Բերա, ընդ Օր․ Երանուհի Նիկողոս Աչնանեան Միջագիւղ․

2․ Կարապետ Միքայէլ Վարդանեան Ակնցի դեղագործ Կէտիկ Փաշա, ընդ Օր․ Աղաւնի Յովհաննէս Երկանեան Կէտիկ Փաշա․

3․ Տիգրան Միսաքայ Անուխեան պաշտօնեայ Պանքայի Գումգաբու, ընդ Օր․ Եպրուհի Կարապետեան Գումգաբու․

4․ Գէորգ Նիկողոս Պօյաճեան խոհարար Պէշիքթաշ, ընդ Օր․ Ֆիլոր Խաչատուր Այվազեան Պէշիքթաշ․

5․ Յովհաննէս Կարապետ Սէտեֆճեան սարաֆ Պէշիքթաշ, ընդ Օր․ Մաքրուհի Ցակոբեան Պէշիքթաշ․

6․ Յարութիւն Ցակոբեան Կէյվէցի ոսկերիչ Լօնճա, ընդ Օր․ Նունէ Բոփոյէլեան Սամաթիա․

7․ Դանիէլ Մարկոսեան կօշկակար Խասգիւղ, ընդ Օր․ Պէատրիս Խաչատուրեան Խասգիւղ․

8․ Քէր վէլ Դորբէլեան Ակնցի վերնակ Տօփանէ Փօշտ ընդ Օր. Սրբուհի Յովհաննէսեան Լանկա․

9․ Ջենոր Փիլիպպոս Գազանճեան Պէյքօզ, ընդ Օր․ Վասիլիկ Ցակոբեան Պէյքօզ․

10․ Պօղոս Գրիգոր Մուրատեան խոհարար, Սամաթիա, ընդ Օր․ Աղաւնի Գրիգոր Մնացականեան Գումգաբու․

11․ Արտաշէս Սարգիս Դարբինեան դարբին Մաքրիգիւղ, ընդ Օր․ Սոֆիա Աւետիսեան Մաքրիգիւղ․

Յառաջիկայ կիրակէ օր փետր. 28, Ս. Եկեղեցւոյս բարեխնամ քարոզիչ Կէօմիւշճեան Գեր. Տ. Մովսէս Ծ վարդապետ ըստ սովորութեան ի յիշատակ համայն ննջեցելոց բարերարաց Թաղիս, հանդիսաւոր Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ, եւ յետ իւր նոր պաշտօնատեղին ի Հալէպ ուղեւորութեանն առթիւ իւր հրաժեշտի ողջոյնը պիտի տայ բարեպաշտ ժողովրդեան, որոյ ի գիտութիւն պարտ կը համարի Խորհուրդս ծանուցանել ներկայս․

Այս առթիւ Խորհուրդս կը փութայ նաեւ իւր խորին շնորհակալիքն յայտնել Ն. Գերապատուութեանն տասն և հինգամեայ բարեջան պաշտօնավարութեանն համար, մանաւանդ որ ի նկատի առնլով Ս. Եկեղեցւոյս Նիւթական անձուկ վիճակն, բոլորովին անձնուիրաբար վարեց զայն․

Ի գիմաց Թաղ․ Խորհ․ Թօփքաբուի

Ատենադպիր — Ատենապետ
ՏԻԳՐԱՆ ՈՒՆՃԵԱՆ — ՆԻԿՈՂՈՍ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐԵԱՆ

88 Փետր․ 24
Թաղ․ Խորհուրդ Թօփքաբուի

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Յառաջիկայ կիրակի գիշեր ի նպաստ Պէշիքթաշի Մաքրուհեան երկսեռ վարժարանի թատերական ներկայացում մը պիտի տրուի Եէնի Մահալլէ Ցունաց Լէսկիի սրահն դերասանապետ Մնակեան էֆ. ի առաջնորդութեամբ և Օսմանեան Խմբին միջոցաւ․ Ներկայանալի խաղն է ՄԵՐ ՁԱՒԱԿՆԵՐԸ կամ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ, 5 արարուած, Մարտո Կարտրէսալ է, կատակերգութիւն մէկ արարուած․ գլխաւոր դերակատարք են Պ. Մնակեան, Սիսակ, Հօյաս, Մատթէոսեան, Տիկին Զապել Հէքիմեան, Տիկին Սաթենիկ, Օր. Ովսաննա․

Ներկայացման սկզնաւորութենէն առաջ վարժարանին բարձրագոյն կարգի աշակերտաց միոյն կողմանէ մասնաւորապէս Վեհ. Սուլթանին ձօնեալ ուղերձ մը պիտի արտասանուի, յետ որոյ աշակերտաց կողմանէ և երաժշտապետ Բժշկեան Արամ էֆ.ի առաջնորդութեամբ և Թօնիի նուագածուաց խմբին ընկերակցութեամբ Վեհ. Սուլթանի ձօնեալ մի Թուրքերէն Մարշ պիտի երգուի․ Նոյն երեկոյին ալ-ֆէն վարժարանին յատկացեալ լինելով, հեռաւոր Թաղերէն յաճախողաց ի դիւրութիւն Լէսկիի սրահը մինչեւ առաւօտ բաց է․ Մտից տոմսի գինն է 20 դահեկան․ տղայոց համար 10 դահեկան․

Հոգաբարձութեան 4 տարիէ ի վեր վարժարանին վրայ տարած հոգն ու յարատեւ ջանքերը պսակելու համար անտարակոյս Պէշիքթաշի ազգայինք իրենց ներկայութեամբ պիտի փութան պատուել սոյն բարոյալից երեկոյթն․

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ

Չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Երուսաղեմայ Յունաց Պատրիարքարանին թարգման Տ. Հանանիա վարդապետին․

Չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ բժշկական Նախնական վարժարանի ֆրանսերէնի ուսուցիչ Թըլեան Սերաֆին էֆէնտիի․

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐ

Պուլկար կառավարութիւնը մինչեւ երէկ պատասխանած չէր տակաւին այն հեռագրոյն զոր Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն երկուշաբթի օրը ուղղեց առ Պ. Ստամպուլօֆ․ Սոֆիայէն առնուած տեղեկութիւնք կը յայտնեն թէ Նախարարաց խորհուրդը քանի մը նիստեր գումարեր է, որոց երկուքն ընդ Նախագահութեամբ Ֆէրտինանտ Իշխանին, սակայն վերջնական որոշում մը չէ տրուեր․ Կ'երեւի թէ պուլկար Նախարարք համամիտ չեն տրուելիք պատասխանին նկատմամբ․ Ասոնցմէ մի քանին այն կարծիքէն են եղեր թէ հարկ է համակերպիլ Բ. Դրան պահանջման․ իսկ ուրիշներ, որոց մէջ կը գտնուին Պ. Նաչէվիչ եւ պատերազմական գործոց Նախարար Պ. Մուդքուրօֆ, դիմադրելու կողմ են․ Գալով Նախարարապետ Պ. Ստամպուլօֆի, այս վերջնոյն կարծիքը տակաւին անորոշ է․

Ցիշեալ հեռագիրք կը յարեն թէ Նախարարական գումարմանց մէջ որոշուեր է անմիջապէս Սոֆիա հրաւիրել դատական Նախարարն, Պ. Ստոյիլօֆ, որպէս զի ինք եւս իւր կարծիքն յայտնէ․ Ցայտնի է թէ Պ. Ստոյիլօֆ—որ այս պահուս իւր մեղրալուսինը կ'անցունէ ի Կ. Պոլիս ուր նոր ամուսնացաւ—Պ. Նաչէվիչի եւ Մուդքուրօֆի հետ կը կազմէ Ֆէրտինանտ իշխանին անձնուէր խորհրդականաց խումբը․ Պ. Ստոյիլօֆ չորեքշաբթի օրը հեռագրաւ հրաման ստացաւ Սոֆիա ուղեւորելու եւ երէկ առաւօտ մեկնեցաւ մայրաքաղաքէս Ազգ. Պօլսոյ կառախումբով․

Իրաց այս վիճակին մէջ, չյուսացուիր որ Պուլկար կառավարութեան վերջնական պատասխանը փութով հաղորդուի Բ. Դրան․

ՊԱՇՏՕՆԷԻՑ ԱՄՍԱԹՈՇԱԿՔ

Բ. Դրան եւ Ելմտական Նախարարութեան միջեւ եղած կարգադրութեան մը համաձայն ոչխարի տուրք հասոյթը պիտի յատկացուի մայրաքաղաքիս կառավարական պաշտօնատանց քարտուղարներու եւ պաշտօնէից․ Այս որոշում պիտի գործադրուի յառաջիկայ մարտէն․ Բ. Դուռն հրամայած է բոլոր գաւառաց որ յետ այսօրիկ ոչխարաց տուրքէն գոյացեալ հասոյթն առանց այլուր ծախսելու ուղղակի մայրաքաղաքս ղրկեն․

ԲԱԹՈՒՄԻ ՏՈՒՐՔ

Բաթումի տուրք գործադրութիւնն յառաջիկայ սեպտեմբերին յետաձգուելուն առթիւ Թուրք հետեւեալ դիտողութիւնները կ'ընէ, յայտարարելով միանգամայն թէ այս մասին որ եւ է պաշտօնական տեղեկութիւն չկայ դեռ․

«Բաթումի տուրք կանոնագիրն ութ տարիէ ի վեր հրատարակուած է․ Նըկատողութեան արժանի կէտ մ'է որ մինչդեռ չորս տարի առաջ մայրաքաղաքիս օտար դեսպանատունք բոլորն ալ համաձայնած էին այդ տուրք գանձման, այժմ կը վերանորոգեն իրենց բողոքներն․

«Ցիրաւի ցաւալի է օտար հպատակաց այս ընթացքն, որք օսմանեան երկիրներու մէջ ամենայն անգործութեամբ ապրելով եւ իրենց անձնական շահն ապահովելով հանդերձ, փախուստ կու տան կայս. կառավարութեան ո և է փոքր տուրք մը վճարելէ․ Կը յուսանք թէ Բ. Դուռն մէկ քանի դեսպանատանց բողոքներուն համար չպիտի յետաձգէ Բաթումի տուրք գանձումը․»

ՑԱՆՁՆԱՐԱՐԱԿԱՆՔ

Վեհ. Սուլթանը տեղեկանալով որ այլ և այլ անձինք քաղաքային և այլ պաշտօններու կոչուելու համար յանձնարարականներ կառնուն կայս. պալատան այն պաշտօնեայներէն որոց հետ յարաբերութիւն ունին և այսպէս կառավարական գործերը կարգ մը անկարող անձանց կը յանձնուի յաճախ, հրամայած է որ յետ այսօրիկ անկարող անձինք և ոչ մէկ պաշտօնի կոչուին որ կողմէ ալ որ յանձնարարուած լինին և երբ այդ տեսակ դիմումներ տեղի ունենան, կայս. պալատան առաջին քարտուղարին տեղեկագրուի յանձնարարողին անունն և խնդրուած պաշտօնի բնութիւնը, յետոյ Իրեն ներկայացուելու համար․

Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն հարկ եղած տեղերն հաղորդած է Վեհ. Սուլթանի սոյն հրամանը․

ՄԱՀԵՐ

Կուսինացի հռչակաւոր Ալի փաշա, որ չարագործի մը կողմէ արձակուած հրացանին հարուածէն վիրաւորուած անկողնոյ կը ծառայէր, Նախընթաց օր մեռեր է ի Կուսինէ․

—Սպարապետի Դրան ընդհանուր պետոյից ճիւղին առաջին Նախագահ Ֆէրիդ Ալի փաշա, որ մի քանի օրէ ի վեր հիւանդ էր, մեռաւ երէկ․

—Թուրք երեւելի բանաստեղծ Պաղտատի Ապտուլազիզ Ասըմ էֆէնտի երէկ յանկարծամահ եղաւ Արշիպելագոսի կղզեաց Նահանգին կուսակալ Աքիֆ փաշայի տան մէջ ի Շահզատէ Պաշը․

ՅՈՒՆԱՑ ՍԻԼԼՈՂՈՍՆ

Արտաքին գործոց նախարար Վսեմ. Սայիտ փաշա և Պետական խորհրդոյ Նախագահ Բարձր. Արիֆի փաշա Բերայի Յունաց դրական Սիլլօղոսին պատուոյ անդամ ընտրուեր են․

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՆՔԵՐԸ

Ի բաց առեալ Էրէյլիի, Պուլկար Տաղի, Էնկիւրիի և Գարասիի հանքերը, կայս. կառավարութիւնն որոշեր է միակ անձի մը յանձնել Թուրքիոյ միւս հանքաց շահագործման մենաշնորհն․ ասոնց մէջ են նաեւ այն հանքեր որք արտօնատերաց ձեռքէն առնուած են, այս վերջնոց իրենց յանձնառութիւնները կատարած չլինելուն համար․ Այս մեծ ձեռնարկի մենաշնորհը կը խնդրէ Պ. Լէօնիտաս Պալդաձի և կըսուի թէ իւր առաջարկի ընդունելութեան համար ամեն ձեռնհասութիւնք լրացած լինելով, այս ծրագիր կայսերական վաւերացման մատուցուեր է․

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԴԱՇՆԱԳԻՐ

Կայս. կառավարութեան եւ Սերպիոյ միջեւ կնքելի առեւտրական դաշնագրոյ համար կատարուած բանակցութիւնք աւարտած են․ Նախարարաց Խորհուրդը քննած է պատրաստուած դաշնագիրն և անոր կցուած մաքսային սակագնոց ցուցակը․ Խնդիրը Վեհ. Սուլթանին վաւերացման պիտի մատուցուի․ Կը յուսացուի թէ դաշնագիրն սոյն շաբթուս մէջ․

ԳԱՍԸՄ ՓԱՇԱՅԻ ՀՐԴԵՀԸ

Նախընթաց գիշեր Գասըմ Փաշա Զաթմա Մէսճիտ Թաղն Աթէշ Ասմէտ փողոցին մէջ ծագած հրդեհէն 80ի չափ տուն և երկու խանութ միայն այրած են․ Հրդեհն՝ որ քարիւղի լամբարի մը շրջմամբ յառաջ եկած էր՝ ըսկսաւ Այիշէ անուն կնոջ մը տունէն և անմիջապէս չորս կողմ տարածուեցաւ․

Վեհ. Սուլթանն երբ իմացաւ այդ աղէտալի արկածն, անմիջապէս թիկնապահ մը ղրկեց որ Ն. Վեհափառութեան կայս. բարեւներն հրկիզելոց հաղորդելէ յետոյ յայտարարեց թէ շը նորհեւ Վեհ. Սուլթանին իրենց բոլոր պէտքերը պիտի հոգացուին․

Կայս. թիկնապահը Ն. Վեհափառութեան հրամանաւ բոլոր հրկիզեալները պատսպարեց շրջակայ թաղերու մէջ․

Վեհ. Սուլթանը նոյնպէս հրամայեց որ հրկիզելոց ցուցակը պատրաստուելով Իրեն ներկայացուի և Նպաստամատոյց յանձնաժողով մը կազմուի․

Այիշէ անուն կինն հրդեհի սկզբնաւորութեան պահուն ինքզինքը տան պատուհանէն վար նետած եւ անկից ի վեր անյայտ եղած է․ Երեք Թուրք աղջիկներ եւս կորսուած են, բայց չգիտցուիր թէ տե՞ղ մը փախած են թէ բոցերու մէջ այրած․

Հրդեհին վայրը փութացած էին Բերայի ոստիկանապետ Արիֆ պէյ եւ այլ պաշտօնատարք․ Ծովային և ցամաքային ջրհանկիր զօրաց վաշտերն ամենայն փութաջանութեամբ աշխատած են հրդեհը մարելու․ մանաւանդ ծովային գնդապետ Մէհմէտ պէյ որ իւր անձը վտանգի դնելով գերմարդկային ջանքեր ըրած է վտանգին առաջքն առնլու համար․

Ներքին գործոց Վսեմ. Նախարարին նախագահութեամբ կազմեալ յանձնաժողովը, որ պաշտօն ունէր քննել Ռէժիի և ծխախոտի մաքողաց միջեւ ծագած անհամաձայնութիւնները, ցարդ երկու նիստ ըրած և նկատողութեան առած է այդ խնդրոյ առթիւ եղած բոլոր գրութիւններն․

—Ցառաջիկայ շաբթու Աթէնքէն մայրաքաղաքս կը ժամանէ յատուկ պատգամաւորութիւն մը՝ որ պաշտօն ունի Վեհ. Սուլթանին մատուցանել Եորկիոս Թագաւորին կողմէ Ն. Վեհափառութեան նուիրեալ Ս. Փրկչի ականակուռ պատուանշանն, որոյ պատրաստութիւնն յանձնարարեալ էր Բարիզու առաջնակարգ ոսկերչաց միոյն․

—Կայս. Իրատէ մը վաւերացուց դատական բարենորոգմանց յանձնաժողովոյ կողմէ պատրաստեալ օրինական ծրագրերն․

—Ելմտական քննիչ Եագուպ էֆէնտի երէկ Միտիլլի ուղեւորեցաւ ինչ ինչ քննութիւններ կատարելու համար․ Եագուպ էֆէնտի հրաման ստացած է անոր Ջմիւռնիա երթալ միենոյն պաշտօնով․

—Պէրութի Նահանգին տեֆթէրտար անուած է տեղւոյն Նախորդ հաշուակալ Շէրիֆ էֆէնտի․

—Պետական Խորհրդոյ նախագահ Բարձր. Արիֆի փաշա, որ մէկ քանի օրէ ի վեր հիւանդ էր, բոլորովին ապաքինած լինելով երէկ իւր պաշտօնատեղին գնաց․

—Ֆրանսական դեսպանն և իտալական դեսպանատան գործակատարն երէկ Բ. Դուռն երթալով յաջորդաբար տեսակցեցան Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարին հետ․

—Կայս. հրամանաւ Զօր գաւառի Եէնիչէհիր գիւղախումբն յառաջիկայ մարտէն պիտի զատուի նոյն գաւառէն և Տիգրանակերտի Սէվէրէկ գաւառակին պիտի միացուի․

—Իտալական դեսպանատան երկրորդ քարտուղար Կալինո կոմսն արձակուրդով Եգիպտոս ուղեւորեցաւ․

—Գերմանական դեսպանն ու դեսպանուհին չորեքշաբթի գիշեր հացկերոյթ մը եւ երեկոյթ մը տուին բազմաթիւ հրաւիրելոց․

—Ամերիկեան դեսպանն ու դեսպանուհին, որք Եգիպտոս ուղեւորեցան իրենց զաւակներով, անտի Սուրիա եւ Պաղեստին պիտի այցելեն, եւ մայրաքաղաքս պիտի վերադառնան վեց շաբաթուան բացակայութենէ մը յետոյ․

—Անթալիոյ մէջ անասնոց համաճարակ ախտ մը ծագած է․ Ախտի ճարակման սաստկութիւնը բացատրելու համար բաւական է ըսել թէ մէկ քանի օրուան մէջ 20,000ի չափ անասունք ջարդուեր են․ Առողջապահական վարչութիւնն որոշեր է յատուկ պաշտօնեայներ ղրկել այդ կողմն համաճարակ ախտին առաջքն առնլու համար

—Ներքին գործոց նախարարութիւնը յանձնարարեց Այտընի կուսակալութեան քննել այն անկանոնութիւններն որք ծագած են տեղւոյն նախնական վարժարանին կառուցման համար եղած ծախուց մէջ․

—Նախընթաց գիշեր ի Ղալաթիա պատահած հրդեհի միջոցին Հաճի Մահմուտ անուն թէլլալ մ'ալ պարիկ մը բոցերուն մէջ այրած է․

—Արաբական Էլ-Գահիրէ լրագիրը կ'իմանայ թէ եգիպտական կառավարութիւնը մտադիր է ինք իւր ձեռամբ հեռաձայնի (Թէլէֆօն) գիծ մը հաստատել Գահիրէի եւ Աղեքսանդրիոյ միջեւ, Պէշճիոյ մէջ ընդունուած դրութեամբ․

—Թէսալօնիքի լրագիրը կը ծանուցանէ թէ յիսուն ձիավոր որք Սելանիկ կերթային ցուրտէն մեռեր են, ուրիշ մարդ մ'ալ իւր ձիուն վրայ սառած գտնուեր է․

—Այս օրերս Վիէննայի մէջ մեռեր է մեծահարուստ կին մը, Տիկին Մարի Տիամանդիտիս, որ 14,000 Ֆրանք կտակեր է Աթէնքի Էվանկէլիզմօ հիւանդանոցին և 6000 Ֆրանք Քօրֆուի Աբոստոլի կրթական հաստատութեան, պայմանաւ որ ընիկ Սելանիկցի միակ աղջիկան մը դաստիարակութեան յատկացուի այդ գումար․

Մեր ընթերցողաց ուշադրութիւնը կը հրաւիրենք մեր այն ծանուցման մասին որ կը վերաբերի գերմանացի վկայեալ բժիշկ Տր. Հիլմանի․ Տօքթէօրը Թուրքերէնոս պատերազմի միջոցին իւր կառավարութեան կողմէ ղրկուած էր օսմանեան վիրաւորելոց և Գուսան-Ռուժի բժշկապետ էր ի Քըզանլըք, ուր իւր վիրաւորելոց մատուցած ընտիր խնամոց համար Մէճիտիյէի չորրորդ պատուանշանն ստացաւ․ Այսպէս, պատերազմի միջոցին մեծ համբաւ վաստկեցաւ, ինչպէս վերջէն նաեւ յԱդրիանուպոլիս և մայրաքաղաքիս մէջ, ուր քանի մը ամսէ ի վեր հաստատուած է ի Բերա, Գումպարաճը փողոց Թիւ 70․ Գերմանացի բժիշկը ծանօթ է իբր հեղինակ գիտական գործերու և աշխատակից բժշկական լրագրոց, մանաւորապէս Պերլինի Թէրափէօթիշէ Մօնաթսհէֆթէ լրագրին․ Տօքթօրն հիւանդներ կ'ընդունի ամեն օր ժամ 1էն 3 (Ը. Ե.) եւ շաբաթ օրերն ալ ձրիաբար կը դարմանէ աղքատները․

ԲՌՆԻ ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԵԱՆ ԱՌԱՋԱՐԿ ՄԸ

Սամաթիայէն հետեւեալը կը գրեն մեզ․

Սամաթիոյ մէջ հայազգի բժիշկի մը վրայօք գրեթէ տասնհինգ օրէ ի վեր տարաձայնութիւն մը կը պտըտի․

Պատմենք համառօտիւ մեր լսածն․

Ցիշեալ բժիշկն իւր յաճախորդներէն միոյն տունէն կը կոչուի․ Հիւանդն աղջիկ մ'է․ Երբ բժիշկը սենեկէն ներս կը մտնէ, հիւանդն անկողնէն կ'ելնէ և դրան նիգը գնելէն վերջ՝ կ'սկսի խոստովանիլ առ նա զգացած բուռն սէրն և ամուսնանալ կ'առաջարկէ․ Այս անակնկալ զգացման և առաջարկութեան՝ մերժմամբ կը պատասխանէ բժիշկն, որոյ խօսքերը յիմվին դեռ չաւարտած, աղջիկն իւր սնարին տակ պահած րէվոլվէրն հանել փութալով՝ զէն ի ձեռին կը պահանջէ անկէ որ ըստորագրէ Նախապատրաստեալ թուղթ մը՝ որ ամուսնութեան խոստմնագիր մ'էր անշուշտ․ Առ ահի կը կատարէ նա աղջկան խնդիրն․ Հիւանդութեան չափ կեղծ խոստումներ ընելով կը հեռանայ այն տունէն որ կրնար անխոհեմութեամբ մը իւր գերեզմանը լինել․

Դարձեալ կը լսենք թէ բժիշկը Պատրիարքարան երթալով, բացատրելէ յետոյ թէ ի՛նչ պարագայի մէջ ստորագրութիւն մը տուած է և թէ աղջիկն ի՛նչ մտաւոր վիճակի մէջ կը գտնուի, կը խնդրէ որ Ս. Փրկչի Հիւանդանոցը փոխադրեն զայն․

Այս դէպքի դիւցազնուհին՝ ոմանք կը կարծեն թէ կը գտնուի յԷնիգափու, ոմանք՝ Սամաթիա Եէնիմահալլէ, և այլք՝ բժշկին դրացի տանց միոյն մէջ․

ՆՈՐ ԹԱՏՐՈՆ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ

ԲԵՐԱՅԻ

Այս գիշեր, ի նպաստ Տիկին Ալիս Ռէնի
La fille du Tambour Major

ՏՕՔԹԷՕՐ ՀԻԼՄԱՆ

Վկայեալ Պերլինի բժշկական համալսարանէն․

Ամեն օր կէս օրէն յետոյ հիւանդաց ժամը 1էն 3 հիւանդ կը դարմանէ իւր բնակարանին մէջ ի Բերա Գումպարաճը Եօգուշու Թիւ 70․ 1559 1—25

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Պերլին, 8 մարտ

Վիլհելմ կայսրը շատ յուզեալ գիշեր մը անցուց․ Իւր տկարութիւնը շատ մեծ է․

Կայսերական պաշտօնական Օրաթերթը կը հրատարակէ 1887 Նոյեմբեր 17 Թուականաւ կայսերական հրովարտակ մը, որ կ'արտօնէ Վիլհելմ իշխանը ներկայացնել զկայսրն՝ կառավարութեան ընթացիկ գործոց մէջ․

ՎԻԼՀԵԼՄ ԿԱՅՍՐ

ՄԱՀՈՒԱՆ ԶՐՈՅՑ

ՊԵՐԼԻՆ, 8 մարտ, երեկոյ

Զրոյց կը շրջի թէ Վիլհելմ կայսրը մեռած է․ Այս լուր պաշտօնապէս հաստատուած չէ․

Վերապահութեամբ կը ծանուցանենք թէ մայրաքաղաքիս դեսպանատանց հասած հեռագիրք կը հաստատեն այս լուրը․

ՌՈՒԴԵՐԻ ՀԵՌԱԳՐԵՐ

(Առ Թուրքէ տուչէ)

Բելգրատուրկ 8 մարտ

Ժուռնալ տը Սէն Բեթերսպուրկ կ'ըսէ թէ Բ. Դուռն օսմանեան կայսրութեան շահուց և պարտականութեանց համաձայն շարժած է յայտարարելով Ֆէրտինանտ իշխանի պաշտօնին ապօրինաւորութիւնը․

Նոյն թերթը կը յուսայ թէ այս խնդիր ի մօտոյ խաղաղութեամբ կարգադրուի և կը կարծէ թէ Ֆէրտինանտ իշխանի հեռանալովը թէեւ խնդիրն ուրիշ կերպ դժուարութեանց պիտի հանդիպի, սակայն վտանգը պիտի նուազի․

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

Ղալաթիա, 26 փետրուար

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

ամիս Լոնտրայի վրայ (պանքայի)	111 7/8
3 » » » (վճռկնին)	111 1/2
» Բարիզի » (պանքայի)	22 62 1/2
» » » (վճռկնին)	22 70

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

			Դահեկան
Երէկ երեկոյ գոց. (Միաց. Ռ. Սէրի Գ.			Կ. 15 18
Պօրսային գոցուելէն վերջը	»	»	15 18
Բերայի մէջ	»	»	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	»	15 11 1/2
Բարձրագոյն գին	»	»	15 19 1/2
Նուաստագոյն »	»	»	15 19 1/2
Կէս օրին	»	»	15 19 1/2

ԻՍԹԻԳՐԱԶԸ ՏԱԽԻԼԻ

Երէկ երեկոյ	36 36
Այս առաւօտ	36 34
Կէս օր	36 34

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

Փոխառութիւն 1858)	Ա. Սէրի		23
» 1862)			
» 1860)			
» 1863)	Բ. »		14 10
» 1872)			
» 1865)			
» 1869)	Գ. »	Օ․	15 19 1/2
» 1873)			

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Օսմանեան քէներալ	Անգլ. Լ.բ.	4 9
Քրէտի ժէներալ	Գ. Կ.... Օսմ. »	6 25
Պանք տը Գօնս	»	» 6 35
Օսմ. Շանժ է վալէօր	»	» 4 12
Թրամուէյ	»	» 415
Բաւմէլի երկաթուղի	Ֆր.	36 50
Օպլիկասիոն տը Բրիօրիթէ	»	—
Բաժնեթուղթ Լաւրիօմի	»	128

Ընթացք դրամոց

Օսմանեան ոսկի	Ղրշ.	... 100
Օ Ֆրանքնոց	»	... 88 22
Անգլիական ոսկի	»	... 111 18
օլ Իմփէրիալ	»	... 91
Քրիմից	»	... 51
Ռուսպլի թղթադրամ	»	... 11 10
» արծաթ	»	... 76 30
Ֆիօրին	»	... — —
Մէճ. արծ. (տարբ.)	»	... 108 20
Վեցնոց	»	... 104
Հինգնոց	»	... 104
Մէթալիք	»	... 102 10
Թաաֆիէ	»	... 15 30

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՕՐՍԱ

Լոնտոն, 8 մարտ ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. քօնսօլիտէ	102 1/8
Օսմ. » Սէրի Գ. բացուեցաւ	13 7/8
» » » գոցուեցաւ	13 7/8
» » » Ա.	22 1/2
» » » Բ.	14 1/8
» » » Գ.	13 3/4
Օսմանեան 1871	73 3/4
Փոխառութիւն 1877	87
Պանք Օթօման	9 3/4
Իտալական փոխառ. 1873	89 1/8
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիէ)	74 5/8
» առանձն. (բրիվիլէժիէ)	101 1/4
Հայրա Սանիէ	71 5/8
Տօմանիալ (փոխառ. Բօյիլըտ)	97 1/4
Հունգարական պարտաթուղթ 4 %	— —
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25 30(*)

Վիեննա, 8 մարտ ժամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	127 25
Օսմանեան երկաթուղի	17 80

Բարիզ, 8 մարտ ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 %	106 60
» » 3 %	82 47 1/2
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Գ. բացուեցաւ	14 05
» » » գոցուեցաւ	14 17 1/2
» » » Բ.	14 20
» » » Գ.	14
Օսմանեան երկաթուղի	35 25
» Րէժիի բաժնեթուղթք	— —
Պանք Օթօման	499 37 1/2
Քրէտի Լիոնէ	577 50
» Ֆօնսիէ	1380
Բաժնետոմս Լիոնի	1273 75
Սուէզի ջրանցք	2118 75
Ռուսական 5 % 1877 ի	95 3/4
Իտալական Ռանթ	93 40
Սպանիական (արտաքին)	67 1/4
Եգիպտական միացեալ	379 37 1/2
Բրիօրիթէ Թիւրք	— —
5 % Հելլենական	342 50
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 30

ԹԱՏՐՈՆ ԽԱՍԳԻՒՂԻ

Երէկ գիշեր Թուրքերէն ներկայացում մը տրուեցաւ ի նպաստ Ս. Ներսիսեան վարժարանին։ Անցեալ օր փափաք կը յայտնէինք որ Խասգիւղի Թատրոնին մէջ մերթ ընդ մերթ հայերէն ներկայացումներ ալ տրուին։ Ամեն տեսակէտով պատշաճ կը համարէինք որ գէթ «ազգային» ներկայացումներն հայերէն լինին։ Բայց Խասգիւղի Թաղական Խորհուրդն և Պ. Մնակեանի խումբն այլապէս տնօրիներ էին երէկ իրիկուն։ Ո՛չ թէ կուսակցութեան նկատմամբ արգելք կար. Բայց կ՚ըսուի թէ Պ. Մնակեան առարկեր է թէ իւր խումբ երկար ժամանակէ ի վեր կորսուած լինելով հայերէն ներկայացմանց վարժութիւնն, այս յեղուած յաջող ներկայացման մը համար գէթ տասն և հինգ աւուր վարժութեան կը կարօտի։ Հաստատելով թէ ցաւալի ճշմարտութիւն մ՚է այս, յայս պէտք է յայտնենք որ ուրիշ անգամներ նուազ հապճեպով պատրաստուին այս կարգի «ազգային» երեկոյթք։

Կարգադիր մասնախմբի մը հոգածութեամբ, Թատերասրահը վայելչապէս զարդարուած էր, և օթեակները գրաւուած էին հայ ընտանիքներէ, ի բաց առեալ ճակատի երկու մեծ օթեակներն, ուստից Պատ. Թաղական Խորհրդոյն բարձր հովանաւորութիւնը կը ճառագայթէր երեկոյթին վրայ։ Գիւղին հայ երիտասարդութիւնը, զոր չատեր աններելի աճապարանօք կը նկատեն մեռեալ անշնչացեալ, գովելի միաբանութեամբ գրաւած էր նստարանաց մեծագոյն մասը։ Տ—ր, ՁԵՌՆԱՍՈՒՆ, միջակ յաջողութիւն ունեցաւ։ Այս խաղ, որ ժամանակին մեծ յաջողութիւն չէր գտած ի Փարիզ Պ. Մնակեանի թարգմանած և սամ. Թատերաբեմի յարմարցուցած խաղերուն լաւագոյններէն չի կրնար համարուիլ։ Վերջին արարուածներուն մէջ հանդիսականք յիշեցին սակայն թէ ճարտար խմբի մը ձեռաց մէջ ամենէն անհաւանական տեսարաններն անգամ իրականութիւն և կենդանութիւն կրնան ստանալ։ Քսան տարիէ ի վեր իւր ընտանիքէ մեռած և ամեն ազնիւ զգացում կորուսած «Ձեռնատուն» մը սրտին մէջ հայրական զգացման տակաւ զարթնումն իւր ամենէն արտաշարժ ձեւերովն և իւր ամենէն պերճախօս չեշտերովն ի հանդէս ածեց Պ. Մնակեան։ Տիկին Սաթինիկ իբրեւ «Կոմսուհի» եւ Տիկին Զապէլ Հէքիմեան իբրեւ «Էլէն» ջերմապէս ծափահարեցան։ Տ—ն էն աւելի յաջող գտնաց զաւեշտն ուր՝ իբրեւ թղթախաղի մէջ սնանկացած սիրահար՝ Պ. Հօլասեան եւ առաւել եւս՝ իբրեւ սպասաւոր նորա՝ Պ. Զօպանեան կոկորդալից քրքիջներով ողջունեցան։ Պ. Թօնիի նուագածուաց խումբն ալ, որ եւրոպեան, օսմանեան եւ ազգային ընտիր եղանակներ ածեց, արժանացաւ հանդիսականաց ջերմագին հաւանութեան, որք իրենց ծափերով ազդու փափաք մը յայտնեցին աւելի սոյն լսելու այս քաջավարժ խմբին երաժշտութիւնը։

Վաղը գիշեր, ԼՈՆՏՈՆԻ ՄԱՑՐ-ԵԿԵՂԵՑԻՈՑՆ ԶԱՆԳԱԿԱՀԱՐՆ, հինգ արար, եւ ԿԱՐՄԻՐ ԲԱՆԹԱԼՈՆ, զաւեշտ մէկ արար։

Ս. ՍԱՐԳՍԻ ՏՕՆԸ

Երէկուան Արեւելքի մէջ սոյն վերնագրի ներքեւ հոգեշնորհ Եղիշէ Վ. [illegible] մի քննադատականը ընթերցանք՝ նկատմամբ Հ—ւ ստորագրութեամբ հրատարակեալ յօդուածին։

Ինչպէս Հայր սուրբն զարմացած էր Հ—ւ յօդուածի պարունակութեան մասին, նմանապէս մտաց նոյն տրամադրութեան մէջ անկանք և մեք իւր յօդուածին ընթերցմամբ։ Ըսած էր յօդուածագիրն թէ «Ս. Սարգիս Հայաստանի մէջ պաշտուած, թերեւս անհամեմատ առաւելութեամբ սիրելին ու սրբազոյնն է». ընդդատը կը պատասխանէ թէ «այս ո՛չ ստոյգ է և ո՛չ բանաւոր»։ Բանաւո՞ր թէ անբանաւոր չեմ նշանակեր, սակայն կրնամ հաստատել գաւառական փորձառութեամբս թէ այո՛, Ս. Սարգիս [illegible] ունի հայ ժողովրդեան մեծամասնութեան զգացմանց մէջ։ Քննադատը կը նշանակէ սա ծանրակշիռ խորհրդածութիւն. «Հայոց ժողովուրդը դեռ այնքան տգիտացած չէ որ մոռնայ իւր Գրիգորներ, Ներսէսներ, Թարգմանիչներ, Վարդաններ, Ղեւոնդներ, [illegible] պաշտելու համար օտարներ, որք ոչինչ օգուտ գործած են մասնաւորապէս հայկական եկեղեցւոյ»։ Հայր սուրբն իւր յօդուածի մի այլ մասին մէջ կը նշանակէ. «Մեր հարսանեկան հանդէսներու մէջ իբրեւ [illegible] կը յիշատակուին Աբգար, Տրդատ, Սմբատ [illegible] այլն, բայց Սուրբ Սարգիս, Կապադովկիոյ և Պարսկաստանի մէջ, հեռու կը միայ Հայաստանէն։»

Ահա Հօրն Եղիշէայ կրկին խորհրդածութիւնք զորս զարմանալով ընթերցանք և կը պատասխանենք. Թէև չեմք կարող պախարակել Հայոց ամբողջ ազգը իբր տգէտ, բայց կրնամք հաւաստել որ մեծամասնութիւն է ժողովրդեան այն մասն որ մոռցած է ազգին հոգւոյ, մտաց լուսաւորիչ հերոսներն և կը պաշտէ մեծ հանդիսիւ Յակոբ Մծբնայ, Նիկողայոս Զմիւռնիոյ, Մելիտոս Անտիոքայ, Բարսեղ Կեսարիոյ, Եպիփան Կիպրոսի, Կիւրեղ Երուսաղեմի և այլն և այլն եպիսկոպոսները. Դիւցազանց կարգի մէջ «Գէորգայ քաջամարտիկ զօրավարին» Հազարաւոր մրմունջներ կը բարձրանան հայ կանանց աղօթասէր շրթներէն՝ ամեն օր և ամեն ժամ և Սրբոյն Սարգսի անուանն ի լուր կը բաբախեն սրտերն համայն հայ օրիորդաց, [illegible]։ Դժբաղդաբար Սրբոյն Սարգսի անուան նուիրեալ ժողովրդական երգն չունիմ արձանագրած քովս, սակայն կը յիշեմ երգին [illegible]. «[illegible] Սուրբ Սարգիս [illegible]»։

Հայ ժողովրդեան մեծամասնութիւնը սակայն իւր վերոյիշեալ զգացմանց մասին չէ պախարակելի, քանի որ մեր Ս. Եկեղեցւոյ պաշտամանց մէջ այնքան [illegible] կը տօնուին և կը յիշատակուին ՕՏԱՐ սրբոց և սրբուհեաց անուանք և գործք, որք դարաւոր ներգործութեամբ ժողովրդեան հայեացքն բեւեռել են օտարին պաշտման մէջ և անտեսել են ԲՈՂՈԲՈՎԻՆ զազգայինն։

Մտիկ ընենք վկայութեանց գերագոյնն. «Հայաստանն Յոյն և Հրեայ սուրբերի անունով տաճարներ կանգնեց, բայց իր մարդը (Մովսէս Խորենացի) որ իր գրքով ազատեց Հայաստանը պատմութեան մահից, որ կեանք և անմահութիւն տուեց նրան, ինքը մի փոքրիկ մատուռ անգամ չստացաւ Հայաստան աշխարհում»։ և հարցնենք. Հայոց ընդհանուր եկեղեցեաց կամ եկեղեցեաց մէջ եղող խորանաց քանի՞ն նուիրեալ են ազգին սրբոց և հերոսներու անուանց և ո՞րչափն օտար սրբոց։

Բանանք անգամ մը Շարականը, Ժամագիրքն և Մաշտոցը, միթէ ան յայտնի չը՞ պիտի տեսնենք օտարին նախապատուութիւնն. օրինակ իմն, սրբոց տօներու առաւօտ կ՚ըսէ ժամագիրքն «... զխաղաղութիւն քո տուր մեզ ... և վասն ... Յակոբայ Մծբնայ հայրապետին, Մարուգէի ճգնաւորին, Մելիտոսի եպիսկոպոսին և Գէորգայ քաջամարտիկ զօրավարին». ալ ի՞նչպէս հայ կինն ու մանուկ չը պաշտեն զՅակոբ, զՄարուգէ, զՄելիտոս և զԳէորգ երբ ամեն օր լուր ի լուր իրենց ականջաց կը հնչեն այդ օտար սուրբերի անուններ։ Բայց որպէս զի մեր հրատարակած դիտողութիւնք այլ ընդ այլոյ կերպարանք մը չզգենուն՝ ի վկայութիւն կը կոչեմ Սիմէօն Երեւանցի երջանկայիշատակ հայրապետն՝ որ Առաքելական Ս. Եկեղեցւոյս Տօնացուցի վերջին կարգաւորողն է և որ ի մէջի այլոց Տօնացուցի վերանորոգութեան հարկադրեալ կը ցուցնէ զինքն՝ որովհետեւ «գլխաւոր տօնք առաջնոց լուսաւորչացն մերոց և բազմերախտից հարցն, որպէս սրբոց առաքելոցն մերոց Թադէոսի և Բարթողիմէոսի և որդւոց և թոռանց Լուսաւորչին մերոյ և Մեծին Ներսիսի և սրբոց Թարգմանչացն և թագաւորացն մերոց Աբգարու, Տրդատայ և այլոց այսպիսեաց՝ յանփութութենէ և կամ ի թուլութենէ և ի զանցառութենէ մերանոցն.. ի լուռ աւուրս և ի պահս եդեալք [illegible] և պատարագի տօնեցեալք, իբրեւ զմի ի հասարակ սրբոց ... պարտական եմք պատուելոյ և փառաւորելոյ զյատուկ բարերարսն և զերախտաւորսն մեր, որք ո՛չ միայն են սիրելիք և հաճոյք Աստուծոյ, այլ և ծանօթք մեր ըստ Եսայեայ. Որք ունին [illegible] ասելոյ մեզ Թէպէտև բիւր սուրբս և զբարեխօսս ունիցիք, այլ ոչ եթէ բազում հարս, զի ի Քրիստոս Յիսուս աւետարանաւ ՄԵՔ ծնանք զձեզ»։

Այս խորիմաստ վկայութեան քով կը յեռուեմ նաև Ցայսօր Հայ Եկեղեցւոյ հարսանեկան հանդիսից մէջ ոչ թէ Տրդատ, Աբգար և Սմբատ սուրբ թագաւորք կը յիշուին՝ այլ կը յիշատակուի Ս. Թէոդոսը. Թէև հարցնեմ մ՚ալ ունի՞նք առ Հայր սուրբը Սմբատայ մասին՝ զոր ինքն յիշատակեալ կը համարի ի թիւս սրբոց, անգիտանալով սա պարզ իրողութիւնը, թէ Եկեղեցին սուրբ չճանչնար անգամ զՍմբատ (ի պաշտօնէ) որ վասն հայրենեաց և ազգի և վասն Քրիստոսի՝ Խաչի անարգական մահը յանձն էառ. օրհնի՞ք իւր պատուական յիշատակին։

Զարմանք սրտի մրմուռով նշանակել յետոյ դիտել կուտամք նաև թէ երիցս երանեալ Ս. Ներսիսի Շնորհալւոյ հերքած Սարգսի առասպելն ոչինչ վերաբերութիւն չունի ազգային գեղեցիկ աւանդութեան մը հետ որպիսին է Քաջին Սարգսի վէպն և չատ ծայրահեղ է Պատուական Հայր սուրբն երբ ազգային աւանդութեանց պաշտպանիչ [illegible] հայ պատուանց ի կշիռ կը դնէ զՍ. Ներսէս ի բանասիրականին։

Կը մոռնա՞յ միթէ Հայր սուրբն որ Մովսէս Խորենացի ի՛նչ աստիճան առաւել կարեւորութիւն կ՚ընծայէր Հայ պատուանց և գողթնի աշուղներու աւանդութեանց և երգերին որք աւա՛ղ և այնքան բիչ թուով են հաւաքեալ. չը յիշե՞ր միթէ Հայր սուրբն թէ Պաշլաւոննեաց այդ սրբազնագոյն ցեղի երեւելի նահապետն Մագիստրոս քանի՛ փափաքանօք հայ մամիկների բերնէն առնլով կը զետեղէր «Ո՛ տայր ինձ զծուխն ծխանի» երգն Արտաշիսի արքային։ Եւ հետեւապէս եկեղեցական իրաց մէջ Շնորհալւոյ աննման հանճարն դաւանելով՝ կ՚ըսեմք թէ հայ մամիկներու պահպանած աւանդութեանց մէջ չա՛տ ու չատ գանձեր են պահուած, ազգային հնութեանց և պատմութեան և բարուց ու բնութեանց. ուստի և մեծարելի՛ նոցա վէպիկներն և յարգելի՛ և խնդրելի՛ և ԱԶԳԱՅԻՆ։

Հոգեշնորհ քննադատը կ՚ըսէ նաեւ «պատմած էին մեզ, թէ ուրեք ուրեք ի հայս Ս. Կարապետի շարականը կ՚երգուի երբ նորապսակներ եկեղեցիէն կը վերադառնան ի տուն»։ Ներելի՞ է միթէ այս մոռացում. ի՞նչու չի գիտեր Հայր սուրբն թէ Մաշտոցն կը նշանակէ նօտրագիր «և երթիցեն ի տունն [illegible] ասելով», յետ աւարտման պսակի Ս. խորհրդոյն։

Թէև սխալ, սակայն հայ ժողովրդի մեծամասնութիւն զՈւռաջաւորաց պահքն Ս. Սարգսի գիտէ և կը հաւատայ, որոյ յանցանքը չեմ գիտեր որի վերագրելի է. Թէ աւանդական Քաջ Սարգսի վէպն վիրաւորիչ է եկեղեցւոյ արժանապատուութեան, չը գիտեմ թէ Հայաստանեայց եկեղեցին կը տօնէ զՍ. Սարգիսն և ոչ թէ զՔաջն վիպային՝ ակներեւ է. բայց թէ այդ Քաջի վէպն՝ նոր ինչ մ՚է աղաւաղեալ՝ Ս. Շնորհալւոյն հերքեալ առասպելէն՝ չեմ ընդունիր. քանզի թէ՛ նշանակեալ առասպելն և թէ՛ աւինալեաց Հ—ւ վէպն հասարակաց զրոյցք են ի Հայաստան և որք վանքական աւանդութիւն լինելու ամեն հաւաստիքներ ունին յինքեանս։

ՎԱՐԴԱՆ Կ. ԱՍԼԱՆԵԱՆ
24 փետրվար 1888
Կ. Պոլիս

ՆՈՐ ՋՈՒՂԱՅԻ

ՀԱՅ ԴԱՂԹԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Նորա վիճակագրութիւնն — Նորա Նիւթական արդի դիրքն — Նորա Հնդկաստանայ ճիւղն — Նորա բարոյական այժմեան վիճակն — Դիտողութիւններ։

(Շար. [illegible])

Եւ ի՞նչ կարեւորութիւն կայ եկամտից նոր աղբիւրներ հետապօտելու, մինչդեռ վարժարանին սեպհական աղբիւրներն փակուած և ապարդիւն մնացած՝ չեն կարողանում ծառայել իւրեանց բարի նպատակին բաց ի միայն 1040 Կ. Ռուփեաց մի գումարէ, զոր ունի այժմ ի ձեռին, եւ որ այլոց բաժանուի երեք զոյգ վարժապետաց եւ մի կենտ ծառայի վերայ. ի՞նչ կը յուսացուի այդ չնչին գումարներով բաւականացող խմբակէն, որոց իւրաքանչիւրն եւս պարտի ակնոցիւ սպասել եւ պարտքով ապրել մինչ եւ Հնդկաստանէն փող գայ։

Սրբազան, Նոր Ջուղայի Հոգաբարձութիւնն մտադիր է մի հարիւր թումանի փոխառութեան դիմել, որպէս զի հոգայ նորա կարեւոր պիտոյքն առ այժմ մինչեւ սպասուած գումարներէ վճարել գայն։

«Ո՞չ բնաւ, կը հրամայէ՞ք որ չանէ այդպէս բան»։

Բայց, Սրբազան, դասատուները բողոքում են, ձմեռն մերձ է եւ ընտանեաց տէր են նոքա, հինգ վեց ամսէ ի վեր է որ ռոճիկ չեն ստացած ո՛անք։

«Նոքա սովոր են, թո՛ղ սպասեն»։

Սակայն, Սրբազա՛ն, այդ ընթացքն վարժարան չ՚բարեկարգեր, թերեւս եւ նոքա առարկեն թէ «Մեք մեր թերի կողմանց եւս սովոր ենք», եւ ընդ հաճոյից ընթանան։

«Ո՛չ, կը պատժուին և կ՚արտաքսուին»։

Անտարակո՛յս, բայց լաւագոյնից սակաւներն կարդացած են, խոհեմ է նոցան եւ ցուրտ, կը փառնդուին դասատուք եւ մանկունք միանգամայն, փա՛յտ եւս պէտք չէ տալ նոցա որ տաքնան։

«Ո՛չ, առ այժմ թո՛ղ դուրսն արեւում դասախօսեն»։

Ահա՛ մի վարժարան եւ իւր կառավարութեան հնադարեան ձեւն։

Իսկ երբ ի սովորմանէ հարկին կը հաճի իւր թէ համոզել զժողովուրդն ընդդէմ բողոքականութեան կամ պապականութեան, Ս. Յովհաննէս եկեղեցում այսպէս կը քարոզէ. «Մայրե՛ր, դուք ինքնին պարտիք կրթել ձեր որդիքն, եւ կամ մեր ազգային վարժարանն յաճախեցէք, ա՛յս, այն վարժարանն, որոյ համար ասում են թէ կայ, բայց [illegible] նման է։»

Արդարեւ իրականութիւն է դա, զոր կը խոստովանի նա, սակայն ո՞վ պէտք է զայն հոգ նման դարձնէ, չենք գիտեր, և ի՞նչ կը նշանակէ այդպիսի մի քարոզ, զայն եւս չենք հասկանար։

Երբ Օրիորդաց դպրոցի տարեկան հարցաքննութեան կը հրաւիրեն զինքն, կը հարցանէ թէ քանի՞ աշակերտուհիք կան անդ, քանզի չգիտեր ինքն, և երբ կ՚ըսէ 120 թիւն՝ «օ՜հ, օ՜հ, օ՜հ, աշխատեցէ՛ք պակասեցնել այդ թիւն» կ՚ասէ, նա մանաւանդ բերանացի ի հանդիսին կը պատասխանէ ինքնին նոցանէ յառաջադէմներն, կարծես, նախանձելով նոցա առաւել եւս յառաջդիմութեան վերայ, որպէս զի կայր միայն եւ կարաբար պաշտեն զինքն եւ զիւր նմանիքն, և զորս «իմ զէնքերը» կը կոչէ ... և ահա՛ այս մայրացուներէն է որ կը պահանջէ իւրեանց որդիքը կրթել այն կրթութեամբ, որ իւրեանց կը զլացուի հոգեւորական կառավարութեան կողմէ։

Երբ ժողովրդոց խաչկան մասը կը դիմէ առ վանքն բողոքական հոսանքին առաջն առնելու համար մի հնար գտնելու, եւ կը յայտնէ Ս. Առաջնորդին թէ այդ խնդիր նորա կառավարութեան պատուոյն ի վերջոյ արատ կը բերէ, պատգամ կ՚առաքէ «Աստուած ալ չուզէր որ յիւր ներկայութեան կապաշտութիւն լինի աշխարհիս վերայ, սակայն լինում է, ինչ անպատուութիւն է դա ինձ համար»։ Եւ ահա՛ հասարակութիւնն եւս Աստուծոյ անքննին տնօրինութիւն հաւատալով զայն՝ թէ՛ աշխարհիկք և թէ հոգեւորականք համախորհուրդ իւրեանց մանկունքը խուռներամ կը յանձնեն բողոքական քարոզչի բարեխորհրդութեան, հետեւելով հաւատարմաբար այդ տարօրինակ վարդապետութեան։ Իսկ Ս. Առաջնորդն անտարբերութեամբ կը սրբագործէ այդ ուսումն առաքելոյ գործունէութիւնն ի Ջուղայ՝ պատուելով նորա հարցաքննութեանց և պարգեւաբաշխութեանց հանդէսներն ի քաջալերութիւն կարծէք, և մանաւանդ անդանօր կը յանձնարարէ իսկ նորա ձեռն ինչ որ աւանդուած է ինքեան մեր Էջմիածնայ Ս. Աթոռի կողմանէ, այսինքն այն ազգային մանկունքն զորս նորա [illegible] կը կոչէ հրապարակաւ «Կը յանձնած որ բարւոք պիտի կառավարեն զնոսա» վերջաւորութեամբ [illegible] զնա. Եւ սակայն միւս կողմանէ Ղարզնան գիւղի բողոքականաց նորակազմ վարժարանը քանդել կուտայ անուղղակի կերպիւ՝ առանց ինքնին հոգալու բնաւ գաւառների կրթական գործի մասին մի բան։

Ամբողջ Նոր Ջուղայն բողոքական հոսանքին մատող անտարբեր անձնաւորութեան այդ ծայրայեղ նախանձախնդրութեանը մէջ մեք ոչինչ տրամաբանական մի տարր չենք տեսնում։

Աստի սկիզբն է առնում նաև Նոր Ջուղայի մանկանց խումբ առ խումբ ի Հնդկաստան չուելու ազգավնաս գաղափարն, վասն զի բողոքական դպրոցն եւս նախադասելով անգլիական լեզուն եւ Ս. Գրոց ուսումն՝ քարոզչաց մի խմբակ միայն ձգտում է պատրաստել եւ ո՛չ այլ ինչ։

Իսկ Կեդր. Վարժարանի նորակազմ հոգաբարձական մարմինն, որոյ վերայ մեծամեծ յոյսեր կը տածէր հասարակութիւնն թէ պիտի կարողանայ վերջապէս իւր կանոնական զօրութեան միջոցաւ բարեկարգութեան մէջ դնել դպրոցի յառաջդիմութեան գործն, կը ճանչայ միայն մեքենաբար ....

Եւ ահա՛ Նոր Ջուղայի կրթական խնդրոյ այս տխուր վիճակին նկատմամբ մեր Բատաւիոյ սիրելի ազգայնոց ազգասիրական փոյթն պարտաւորեցուցած է մի սխալ ուղղութեան գիրկն ձգելու զնոսա, որով անգիտակցաբար օգնած են լինում և նոքա իւրեանց հայրենեաց [illegible] աւերմանն՝ խրախուսելով արական մանկանց սերունդի տարագրութեան խնդիրն, և թշուառացնելով այն անմեղ օրիորդաց ապագայն եւս, որոց նմանիքն 700էն աւելի թուով և մինչ 40 տարեկան հասակաց յառաջ միայն դէպի մահ կը դիմեն իւրեանց տանց անկիւններում։

Ինչպէս արդէն յայտնած ենք, երկոտասան աղքատիկ մանկանց համար որոշած լինելով այդպիսի մի գումար վճարել Կալկաթայի Մ. Ճեմարանին՝ հրապուրում են զՋուղայեցիս ինչպէս ծրի՝ նոյնպէս և թշուառ կրթելու իւրեանց մանկունքն այնպիսի մի երկրում, որոյ կլիման և քաղաքական կենսակցութիւնն անհամեմատելի է այս բարեխառն գօտւոյ եւ համեստ ընթացից մէջ գտնուած կենաց պայմաններին, ուստի նոքա, որք ազատ ամենայն վտանգաց զարգանում են անդ եւ ուսումն են ստանում, պարտին անտարակոյս չվերադառնալ այլ եւս ի հայրենիս, այլ կորնչիլ Հնդկաստանի այլ եւ այլ ազգութեանց խառներին մէջ իւրեանց անձնական գոյութիւնն միայն պահպանելու համար, ապա թէ ո՛չ հայրենեաց մէջ պարապ դռներն փակ են նոցա համար, ինչպէս ասած ենք արդէն, քանզի ի՞նչ կարող է անել Անգղիերէնն Պարսկաստանում, որոյ պետական ամբողջ մարմին Գաղղիերէն լեզուին է համակիր. ի՞նչ կարող է անել Հնդկերէնն այնտեղ ուր հասարակաց լեզուն պարսկերէն է, և ի՞նչ կարող է անել նա և գրաբառ հայ լեզուն, որոյ հայ վաճառականութիւնն աշխարհաբար կը գործածէ ընդհանրապէս։ Ուստի անտարակոյս Կալկաթա ուսումն ստացողը չպիտի՛ վերադառնայ այսուհետեւ ի Նոր Ջուղա, իսկ եթէ վերադառնալու լինի՝ անգործութեան պիտի ենթարկուի ըստ ամենայնի։

Այս մեր խոնարհ դիտողութիւնն կը յանձնենք Կալկաթայի և Բատաւիոյ մեր ազգասէր և հայրենասէր ազգայնոց ուշադրութեան, սակայն ի՞նչ պիտի անեն նոքա, քանի որ Նոր Ջուղայ անընդունակ է ինքնին նոցա բարեգործական ձեռքերն արդիւնաւորելու իւր շրջանակին մէջ՝ իւր Ս. Առաջնորդի անտարբեր և ապիկար կառավարութեան պատճառաւ։

Փակենք այս խնդիրն եւս առ այժմ, և անցնինք առ Աղքատաց արկեղ հաստատութիւնն։

Այս արկղ մեծ մասամբ բարեխիղճ Բատաւիոյ ազգայինք հաստատած են 1858 թուականին հոգելոյս Տ. Թադէոս Ս. Արքեպիսկոպոսի նախաձեռնութեամբն իբրեւ արկղ փոխատուութեան առ ազգայինն, սակայն 1871 թուականի Պարսկաստանայ սովին փոխած է զայն Աղքատաց Արկեղ, յորմէ հետէ մինչ ցարդ իւր տոկոսի արդիւնքը կը բաժանուի ամսէ ամիս աղքատաց ի Ջուղայ, սակայն դիտելի է, որ արտականոն մի գիրք ունի բռնած այդ բարեգործական հաստատութիւն իւր արդի ուղղութեանը մէջ, ինչպէս ցոյց կուտան իւր տարեկան ելմուտցոյցի տեղեկագրերն, օրինակի համար 1886ի հաշուեցուցակը կը յայտարարէ հետեւեալն.

	Ղռան
8 թաղից 90 հոգի կամ գերդաստան	2183
Դեղագին, հանդերձագին, ծախք թաղմանց եւն.	463
Ս. Ծննդեան և Զատկի տօնից օգնականութիւնք	700
Առ Ս. Փրկիչ Հիւանդանոցն Կ. Պոլսոյ նպաստ	108
	3454

որ հաւասար է գրեթէ 1380 Կ. Ռուփեաց։

Ի բաց թողլով գերդաստան բառի մթութիւնն, զոր 1884ի տեղեկագիրն կը բացատրէ «360 գումար աղքատաց բաց ի մանկանց նոցին» ձեւով իւր հաշուեցուցակին տակ, մեք պիտի խօսինք բառ հաշուի 90 բաժնին, որոց իւրաքանչիւրին հաւասարապէս գրեթէ առ ամենն $2^1/_4$ ղռան է ճգում վերոյիշեալ գումարն եւ եթէ Ս. տօնից նպաստներն եւս յաւելենք՝ յանժամ ճիշդ 3 ղռան կը ձգէ իւրաքանչիւր բաժնին, իսկ եթէ՛ առարկուի թէ գերդաստանի անդամոց թւոյն համեմատ կը վճարուի այդ տուրքն, ուրեմն յանժամ 360 անձանց պիտի բաժնուի դա, որ կը նշանակէ աւելի կամ պակաս 1/2 ղռան իւրաքանչիւր անհատի առ ամիսն։

Արդ մեզ արդարացի չ՚թուիր 90 գերդաստան կամ 360 անձինք աղքատ անուան ներքոյ պահել, և ճապաղեալն այդ սահմանափակ գումարի իրական օգտակարութիւնն, երբ կարելի է նոցանէ միայն արժանաւորագոյններն որոշել, որք այրի են, որբ են, անկարող են եւ անտէրունջ միանգամայն, եւ որոց ամսիան 20 ղրանն կարող է օգնել եւ ո՛չ 3 ղռանն։ Իրաւացի՞ է արդեօք որ մին՝ այդ արկղի գումարովն սնընդել դիպակ հագնի եւ միւսն՝ կարեւորն անգամ չը գտնէ իւր եւ իւր որբոց ամօթոյքն գէթ պատսպարելու համար, մին՝ այդ գումարովն կարողանայ ամեն օր վանաչաքարով թէյ վայելել, իսկ միւսն առօրեայ ցամաք հացի կարօտութիւնն քաշէ տենչանօք։ Եւ սորա պատճառն ուրիշ բան չէ, բայց միայն այն տնօրինութիւնն, որ տասն և վեց տարի յառաջ նշանակուած անձինք, մինչ ցարդ կ՚ստանան դարձեալ չարունակ այդ որոշեալ թոշակն, մինչդեռ այդ անձի կամ ընտանեաց նիւթական դիրքն թերեւս մի յաջող դէպք բարեփոխած է, եւ ի փոխարէն՝ մի այլ անձն կամ ընտանիք նորա նախորդ ճախող դիրքն ստացած այդ երկար ժամանակամիջոցում, որին ո՛չինչ չ՚տրուիր։

Եւ ահա՛ այսպէս մին՝ անարժանապէս կը բարերարուի, միւսն՝ մի անարդար տնօրինութեան կը զոհուի, իսկ երրորդն՝ նոր աղքատացած լինելուն համար կը դատապարտուի զրկուած մնալու այդ բարեգործական արկղի արդիւնքէն ի շնորհս մեր Ս. Առաջնորդի անտարբերութեանն։

Մեք աւելի օգտակար ենք համարում այդ գումարովն 30 արժանաւոր ընտանիք պահել կանոնաւորապէս քան 60՝ այդպիսի մի անկանոն դրութեան մէջ։

Այս արկղ ունի և այժմ 5000 Կ. Ռուփեաց չափ մի դրամագլուխ ի Ջուղայ, որով հասարակաց գործունեայ, բայց կարօտ անձանց փոխատուութիւն կանէ 12 առ % տոկոսիւք, զորն մեք աւելի օգտակար կը համարինք, քանզի անձանց ողորմութիւնն, մուրացկանութեան կը վարժեցընէ զմարդն, իսկ ճաչաւոր փոխադրութիւնն՝ գործունէութեան։

(Շարունակելի)

ԱԶԴ

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՈՒՑ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ

Օսմ. Հանրային Պարտուց վարչութիւնը կը ծանուցանէ հասարակութեան թէ յառաջիկայ 1/13 մարտէն սկսեալ կէս առ հարիւր տոկոս մը պիտի վճարուի Արձանագրեալ արժէթղթոց թիւ 12 եւ Միացեալ արժէթղթոց թիւ 9 կտրոններուն վրայ։ 1409
Կ. Պոլիս, 28 փետ. 3—3

ՏՈՔԹԷՕՐ ՆԳՈՒՅՐԻ ՄԱՍԻՍ որ քանի մը տարիներ աստ և Անդրիանուպոլիս բժշկութեամբ պարապելէ յետոյ Վիէննա ուղեւորած էր, այժմ կրկին Կ. Պոլիս հաստատեալ լինելով, ամեն Երեքշաբթի, Հինգշաբթի և Շաբաթ օրերը ժամը 7-9 Սուլթան Մահմուտի դամբարանին դիմաց ԷՄԻՐՃԵԱՆ դեղարանը և 9-10 Պապը Ալի ճատտէսի ԹԻՒՐՔԻՒՅԷ դեղարանը կը գտնուի և հիւանդ կ՚ընդունի։

Մասնաւոր դարման և խորհուրդ կ՚ստանան ստամոքսի, աղեաց, մորթի եւ ծննդա-միզական գործարանաց հիւանդութիւններէ տառապող անձինք։
1394. 15—20

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ
ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ
ՐՈՒՄԷԼԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԵԱՑ

Սոյն վիճակահանութեան 109 երորդը պիտի քաշուի յառաջիկայ մարտ 19 ին — ըստ Եւր. մարտ 31 ին։

550 թիւեր պիտի շահին։

Այս անգամ առաջին պարգեւն է՝

600,000, երկրորդը **60,000** ֆրանք։ Ասոնցմէ զատ 48 ուրիշ թիւեր եւս այլ և այլ մեծ պարգեւներ, իսկ միացեալ 500 թիւերը 400 ական ֆրանք պիտի շահին։

Առ այս կայս. կառավարութեան մասնաւոր հրամանագրով արտօնութիւն ստացած ենք բաղդատոմսեր հանելու ի վաճառ։ Տոմսերը պատրաստ են, որք Սակարանի տնօրէնութեան կողմէ կնքուած եւ դրոշմուած են։

Շահելի գումարին ամբողջն ստանալու իրաւունք ունեցող բաղդատոմսին գինն է $7^1/_2$, կէսինը 5 և մէկ քառորդինը 3 դահեկան։ Ինչպէս նաեւ 5 տարբեր տարբեր թիւեր միասին 10, և 10ը տարբեր տարբեր թիւեր միասին 20 դահեկան, որք նոյնպէս միայն մէկ քառորդն ստանալու իրաւունք ունին։

Համպուրկի եւ Սաքսոնիայի ու Պրունսվիքի յառաջիկայ վիճակահանութեանց տոմսեր եւս պատրաստ են։ Գաւառներէն հնչուն դրամի տեղ նամակի [illegible] ալ կ՚ընդունուի։ Դիմել Ղալաթիա կամուրջին գլուխը թիւ 33։
1611 ՏԻԳՐԱՆ Մ. ԱՐԾՆԵԱՆ

ԼՈՒՍՈՂՈՒԹԻՒՆՔ

Անպատճառ կը բուժին քանի մը օրուան մէջ Աբէրլէի Դեղահատներով։

Աբէրլէի դեղահատներն այսօր ճանչցուած են գերազանց դարման մը ընդդէմ լուծողութեանց, փորքշուքի, թանչքի, արիւներթութեանց և այլն։

Աբէրլէի դեղահատներն ընդունուած են նշանաւոր բժիշկներէ և չատ հիւանդանոցներու մէջ։

Աբէրլէի դեղահատներուն [illegible] յանձնուած է Բարիզի բժշկական Ակադեմիային և Թուրքիոյ քաղաքային բժշկական խորհրդին. այս վերջինն արտօնած է Պ. Աբէրլէի այդ դեղահատները պատրաստելու և վաճառելու իրաւունքը։

Տուփին գինն է 2.25 ֆրանք (10 ղրուշ)։

Ընդհանուր կեդրոնատեղին է Դեղարան ՎԷԼԻՑ, Ղալաթիա, Եւրոպէ Պալօրըմ, 68։ 1551 4—26

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ
Ի ՄԱՐՍԻԼԻԱ

Ըստ [illegible] Առեւտ. Սենեկի
9 Սէնդ Վիքդուար փողոց 9

Արհեստական ուսմանց տեւողութիւնն երկու տարի է. Սակայն նախապատրաստական տարի մը, անհրաժեշտ սյն օտարականաց համար որք ըստ բաւականին չեն գիտեր Ֆրանսերէնն, յաւելցեալ է երիտասարդաց որոց նախնական կրթութիւնը չատ տարրական է։ Նուազագոյն տարիքն է 14։ Ցերեկայ աշակերտք 600 Ֆրանք, գիշերօթիկ 1900 Ֆր.։ Դիմել վարժարանին տնօրէնին։ 1230 23—25

ՏԻԿԻՆ ՄԱՌԻ ՍԻՊՈԼՏ

Գերմանացի բժիշկ, մանկաբարձ և վիրաբոյժ տիկինն, որ իւր ուսումն աւարտած է ի Զուիցերիա և տասն և մէկ տարիէ ի վեր մասնաւորապէս կանանց և տղայոց հիւանդութեամբ կ՚զբաղի, ամեն օր հիւանդ կ՚ընդունի, ժամ 2 էն 4, ի Բերա, Դիւնէլի հրապարակ, Զիւմպիւլ փողոց, թիւ 2։
1554 3—12

Ջերմապէս կը յանձնարարենք մեր ընթերցողաց գործածել Հէնրի Միւրի Օշարակն, բուժելու համար իրենց Ջղային հիւանդութիւնները, գլխու պտոյտները, քնատութիւնները, Ջղային ցնցումներն եւն։

Փոքրաքանակ կը վաճառուի ամեն դեղատանց մէջ։ Կեդրոնատեղին է Դեղագործական Մթերանոցն, 35, Ղալաթիա մեծ փողոց։ 776

ՄԻ ԳՆԷՔ
ՁԵՐ ՀԱՆԴԵՐՁՆԵՐԸ
Առանց նախապէս այցելելու
Օ ԳՐՈՒԱՍԱՆ
AU CROISSANT
ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
94, Եւրոպէ Պալօրըմ, 94.
Վոյվոտայի դիմաց։
ԱՆՀՈՒՆ ՄԹԵՐՔ
ՀԱՆԴԵՐՁՆԵՐՈՒ
ԲԱԼՏՕ, ՓԱՆՏԱԼՕՆ, ԲԱՐՏԷՍԻ
արանց, երիտասարդաց և տղայոց համար։
ՀԱՆԴԻՍԱՒՈՐ ԶԳԵՍՏՆԵՐՈՒ
ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՏԵՍԱԿՆԵՐ
Ռըտանի սեւ չուխայէ, 45 ֆրանքէն սկսեալ.
ՌԸՏԻՆԿՕԹ, ՓԱՆՏԱԼՕՆ, ԺԻԼԷ
Ռուպէի սեւ չուխայէ, 45 ֆրանքէն սկսեալ.
ԺԱՔԷԹ, ՓԱՆՏԱԼՕՆ, ԺԻԼԷ
Ռուպէի սեւ չուխայէ, 45 ֆրանքէն սկսեալ.
ԱՀԱԳԻՆ ՄԹԵՐՔ
ԿԱՆԱՆՑ ՄԱՆԹՕՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ
ԺԱՔԷԹ, ՎԻԶԻԹ
մետաքսէ,
ՊԼԻՒՇ ԵՒ ՕԹՕՄԱՆ
13 ֆրանքէն մինչեւ 5 օսմ. ոսկի։
1506

ԱՄԵՆՈՒՐԵՔ ՀԱՐՑՈՒՑԷՔ
Ս. ԺՈՐԺԻ ՌՈՄԸ
ՃԱՇԱԿԵՑԷՔ ԵՒ ԲԱՂԴԱՏԵՑԷՔ
698

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԵՐԻ

Նիզամիյէ էրզագ անպարը իչիւն միւպայաա օլունաճագ օլան օն պէշ պին քիլօ թրիէսթէ թօրպա չէքէրինին պէհէր գըյէսի իւչ պուչուք ղուրուշա թալիպի ճօհտէսինտէ օլուպ իչպու չուպաթը րումինին եիրմի տօգուզընճը բազար իրթէսի կիւնիւ զարարը զաթէսի վերիլէճէքինտէն վէ իրթէսի կիւնիւ թալիպ թէզաքիրի իտէճէք ֆիյաթընտան եւ իլզամ պէշ թէնզիլի գապուլ օլունամազընտան, իթալիա թալիպ օլանլարըն մազամ Սէրասքէրի լէվազըմաթը ուսմումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։
25 չուպաթ 1888 1570
Նօ. 23 1—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Արքեատա պուլունան ասաքիրի Շահանէ իչին պին իւչ խիւզ տէօրթ սէնէսի մարտընտան իթիպարէն պիր սէնէլիք օլարագ միւպայեասը մահալլինճէ միւնագասայա գօնուլան էրզագը միւթէնէֆվիյէտէն,

Նամը աղիզին պէհէր գըյէսի գըրըշ պէչ.
Հընթանըն՝ օթուզ եէտի.
Տագիգին՝ գըրգ ալթը.
Պէքսիմէթին՝ սէքսէն.
Կիւչթին՝ խիւզ ալթմըչ.
Էրզին՝ տօգսան իւչ.
Բուղէնը սատէնին՝ տէօրթ խիւզ գըրգ.
Թուզըն՝ եիրմի եէտի.
Սօղանըն՝ եիրմի իքի.
Զէյթին՝ խիւզ եէթմիշ պէշ.
Սապօնըն՝ խիւզ եէթմիշ պէշ.
Համապըն՝ ալթը.
Շաիրին՝ օթուզ իքի.
Սամանըն՝ եէտի.
Կազըն՝ գըրգ եէտի.
Շէքէրին՝ խիւզ ալթմըշ.
Ֆասուլեանըն՝ եէթմիշ.
Գուրու խըզըմին՝ խիւզ էլլի.
Զէյթունըն՝ տօգսան.
Քէօմիւրին՝ օն տէօրթ.

Նօհուտըն՝ օթուզ տէօրթ բարա ֆիյաթիլէ մաճալի թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ պուրաճա տախի իչպու չուպաթը րումինին եիրմի սէքիզինճի բազար կիւնիւնէ գատար միւնագասայը իճրա օլունաճաղընտան, թէնզիլը ֆիյաթիլէ իթասըն թալիպ օլանլարըն էժմը մէզքիւրէ գատար լէվազըմաթը ուսումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր.

23 չուպաթ 1888 1569
Նօ. 22 3—3

ՄԻ ԳՆԷՔ
ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՅ ՄԸ
ԱՌԱՆՑ ՆԱԽԱՊԷՍ ԱՅՑԵԼԵԼՈՒ
ՍԻՆԿԷՐ

Ամերիկեան գործարանի մթերանոցներն
Ի ՂԱԼԱԹԻԱ, Եիւքսէք Գալտըրըմ,
120

Քարաքէօյի աղբիւրին դէմ.
Ի ԲԵՐԱ, Կալաթա Սէրայի Լիսէին դէմ.
Ի ՊՈԼԻՍ, Մահմուտ փաշա, 90

Ուրիշ ամեն տեղ՝ «Սինկէր»ի կարի մեքենային «կեղծերը» միայն պիտի գտնէք։

ՎՃԱՐՄԱՆ ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆ
(Շաբաթական) 1135

VICHY
ՎԻՇԻ

Ֆրանսա (գաւառ Ալլիէ)
ԿԱԼՈՒԱԾ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ
Վարչութիւն՝ Փարիզ, 8, Պուլվար Մոնմարթր

GRANDE GRILE. — Աւշային տկարութիւնք, մարսողական ճանապարհաց հիւանդութիւնք, լեարդի և փայծաղի խըցումն, ներքին գործարանաց խցմունք, մաղձային քար եայլն։

HOPITAL. — Մարսողական ճանապարհաց հիւանդութիւնք, ստամոքսի ծանրութիւն, դժուարամարսութիւն, ախորժակի պակասութիւն ստամոքսի, ջղացաւ, անմարսութիւն։

CELESTINS. — Երիկամանց և փամփուշտի տկարութիւնք, միզական աւազ և միզական քար, յօդացաւ, շաքարախտ (Տիապէթ), սպիտակուց-միզական (Ալպիւմինիւրի)։

HAUTERIVE. — Երիկամանց և փամփուշտի տկարութիւնք, աւազ, քար, յօդացաւ, շաքարամիզութիւն, սպիտակուց-միզական։

Աղբիւրին անունը պէտք է փնտռել շիշերու քափսիւլին վրայ։

Պոլսոյ ամեն դեղագործաց և դեղավաճառաց քով կը գտնուի։ 667

ՄՈՐԹԻ ՀԱՄԱՐ ԲՈՄԱՏԱ
Պատրաստեալ Պ. Մուլէնէ

Այս բոմատան կը բժշկէ ԱՑՏՈՒՑՆԵՐԸ, ՆՇԱՆՆԵՐԸ, ԽՈՒՔԵՐԸ, ՎԷՐՔԵՐԸ, ԱՐԻՒՆՐԹՈՒԹԻՒԸ, ինչպէս նաեւ մորթին բոլոր հիւանդութիւնքը։ Կը կասեցնէ մազերուն, յօնքերուն թափիլն և կուժովցնէ զանոնք։

ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆՔ. — Պարոն, Ձեր բոմատան չուտով բուժեց զիս մորթէ խոցէն որ կը ծածկէր բոլոր ճակատս եւ աչքերս վարի մասն եւ քիթս (ՏԻՒՍԻԻ, Ոստիկանութեան մասնաւոր պատուիրակ ի Բարթիւս, Բիւէնէ Օրիանդալ)։ — Պարոն. Դուք ամբողջովին բուժեցիք զիս մորթի անտանելի հիւանդութենէս, որով կը տառապէի չորս տարիէ ի վեր, (ՄԸՆԱՌ, բարապան ի Սիւմէն-Կաւտ)։

Կ. Պոլսոյ մէջ ընդհանուր կեդրոնատեղին է Ալիքեան դեղարանը, դեղագործ, դեղավաճառ ի Պոլիս. կը գտնուի նաեւ գլխաւոր դեղարանաց մէջ։

1519 6—15

BIÈRE, BIRRA, BIER

1887 տեկտեմբեր 31 ին վերջացուցած լինելով իմ պայմանագիրս կրած Պր. Շրայնըր և Սոհնէ գարեջրի գործարանին հետ, 1888 յունվար 1էն սկսեալ Կ. Պոլսոյ հրապարակին եւ շրջակայից համար ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ անուանուեցայ։

Bruder Reininghaus Graz-Steinfeld

ԳԱՐԵՋՐԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆԻՆ

Այսուհետեւ, ըստ առաջնոյն իմ մթերանոցներս լի պիտի լինին Սդէնֆիլտի գերազանց եւ ճշմարիտ գարեջրով, թէ՛ շիշով եւ թէ՛ տակառակով, որ հաճախաւոր գարեջուրներէ մին է։

Արդարեւ։ Աւստրիա Հունգարիոյ գարեջրի գործարաններուն մէջ Պ. Պ. Րինինկհաուզ եղբարք կը բռնեն առաջին կարգը։ Սդէնֆիլտի գարեջուրն անցեալ տարի, արտածման ամենէն բարձր թիւն ունեցած է 45950 հէքթօլիթրով, գերազանցելով իր բոլոր մրցակիցներն առանց բացառութեան։ ՄՕՐԻՉԻՕ ՖՐԱՆՔԼ

Գրասենեակ. Ղալաթիա, Վոյվոտա փողոց, Վիդալիս խան,
Մթերանոց. Ղալաթիա, Վոյվոտա փողոց, Եըլտիզ խանի կից։
Մատակարար. Ս. Տ. Ալագարի, եւ Պ. Պ. Ֆոկլի քով, Ղալաթիա։
Հրապարակին վրայ գործակալ Պ. Ս. Տոլէճճիօ։ 1512 18—25

CAISSE GENERALE D'EPARGNE ET DE CREDIT

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՍՆՏՈՒԿ
ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՐԿԻ
ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 1,000,000 ՖՐԱՆՔ
500 ֆրանկնոց 2000 արժեթղթերու բաժանեալ
Հիմնեալ ի Բարիզ 1880 ապրիլին
և Անանուն Ընկերութեան վերածեալ 1881 մայիս 4ին
Կեդրոնատեղի 116, Հրապարակ Լաֆայէդ, Բարիզ

Վարչական խորհուրդ Պ. լը Սէօժան տը Մանգօլ (Ֆէլիքս), ատեան Պատուոյ Լէգէոնի, նախկին երեսփոխան Պ. Պիւէ (Լէօն), Պ. Դ. Ռոզիվալ (Դ. Ռոզիվալ և ընկ. տունէն, սեղանաւորք)

Գանձապետ 1887ի Տարեշրջանին համար, Պ. Օտոն (Վիգդոր) Պ. Պէլիք (Լէօ)

ՏՆՕՐԷՆ Պ. Մաթիէօ (Մարիօ)

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՐԿԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՍՆՏՈՒԿԻՆ նպատակն և առաւելութիւններն են. Խնայողութիւնն ամենուն դիւրամատչելի ընել։ — Քիչ դրամ ունեցողները տէր ընել Բարիզի, Ֆրանսայի քաղաքաց, և Ֆրանսայի Գաէտի Ֆոնսիէին պարտաթղթոց, ամսական 5, 10 կամ 20 ֆրանքի վճարմամբ։ — Խնայողութիւնն հրապուրիչ ընծայել, թոյլ տալով գնողին որ գեռ բոլոր ստակը չը վճարած մասնակցի վիճակահանութեան և ստանայ տոկոսներն. միանգամայն ամեն անհանգստութիւն բառնալ, ամսական ստացագրոց դրամն ստանալով իւր իսկ բնակարանէն. —

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՐԿԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՍՆՏՈՒԿԸ խնայողական մնտուկներու ամենէն հանճարեղն է. սա գաղափարին վրայ հիմնեալ է թէ խնայողութիւնն աւելի կարեւորութիւն կուտայ արագապէս հասնելու դիւրակեցութեան, եթէ ոչ հարստութեան, քան ստանալու փոքր տոկոս մը վճարեալ գումարներէն։

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՐԿԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՍՆՏՈՒԿԸ խնայողին կ'առաջարկէ երկու միացեալ առաւելութիւններ, պարգեւի հաւանականութիւն և տոկոս։ Ուստի և, 1880էն ի վեր իւր ձեռք բերած արժանիքն յուսացածէն վեր է. 1886ին ունէր աւելի քան 96 000 յաճախորդ, որոցմէ շատերը կարեւոր պարգեւներ շահած են։

Ֆրանսական կամ պելճիական մէկ կամ մէկ քանի պարտաթղթեր գնելու համար, կը բաւէ իւր ներկայացուցչաց յանձնել առաջին վճարին գումարը. արժէթղթին թիւն անյապաղ կը հաղորդուի գնորդին։

Թուրքիոյ համար ընդհանուր գործակալ
Յ. ԳՈՒՅՈՒՄՃԵԱՆ Մահմուտ փաշա խան, 6, Պոլիս.

Պ. Պ. Միսաք Մօրուքեան եւ ընկ. գործակատարք Իզմիր եւ շրջակայքը Բասամ Եուսուֆ, Իզմիր. Պ. Յ. Պ. Քալէնտեան, գործակատար Պրուսայի նահանգին համար, Իբէք խան, Պրուսա. Պ. Սարգիս Սարգիսեան, գործակատար յէտիրնէ, Իւքէյէ. Պ. Յ. Նահապետեան, գործակատար ի Կէլիպօլու. Պ. Ամբատ Գաւիթեան, գործակատար յԱֆիօն Գարահիսար. Պ. Զարեհ Ամիրայեան, գործակատար ի Սպարթա. Պ. Պ. Կ. Պօյաճեան և Ընկ., գործակատարք ի Տրապիզոն։ 748

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ԴԱՈՒԼԸՄԱՆ ԵՒ Պ. ՌՈՒՄՊԷՐԿԻ

Ղալաթիա Պէօյիւք Միլլէթ խան, մինչալդային թղթատարատան վրայի յարկը

Սոյն վաճառատան մէջ խիստ աժան գներով կը վաճառուին ամեն տեսակ ճերմակեղէնք, կանանց համար կրկնոցներ, տղայոց համար հագուստներ, կէս հրջազգեստներ, քօսէններ, օժտի համար ճերմակեղէնք, բանուածքներ, բազմատեսակ գուլպաներ, թաշկինակներ և այլ այս տեսակ ապրանքներ։

Այս ապրանքներ, որոց ամենքն ալ լաւ տեսակէ են, կը վաճառուին թէ՛ փոքր և թէ մեծ քանակութեամբ։

Այս ապրանքներ կը պատրաստուին Վիէննայի և Պէրլինի յատուկ գործարանաց մէջ։ Նոյնպէս Անգլիայէն, Իտալիայէն և եւրոպական ուրիշ երկիրներէ եւս ապրանքներ կը բերուին։

Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւնք կը կատարուին եթէ փոխարէնը փոխանակագրով և կամ թղթատարական դրոշմով ղրկուի։

Զըհաւնուած ապրանքները ետ կ'առնուին և ստակը ետ կը տրուի զեղչելով փոխադրութեան ծախքը։ 1180

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ
Ի ՀԱՄՊՈՒՐԿ

Ընդհանուր գործակատար ՀԷՐՄ. ՀԷԼՊԻՆԿ
Կալաթա, Քարանթինա փողոց, Թիւ 9

Լ Ա Թ Ր Ա Ն Ս Ա Թ Լ Ա Ն Թ Ի Ք

ՇԱՀԱՒԷՏ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ Կ'ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԷ
ՏՈՒՆԵՐ, ԽԱՆՈՒԹՆԵՐ, ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ, ՇԱՐԺԱԿԱՆ
ԳՈՅՔ ԵՒ ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԱՊՐԱՆՔ

566

ԳՈՒԻՆ
ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ
ՌԻԼԱՅԸՆՍ

Մովային ապահովագրութիւն։ — Դիմել առ գործակատարն ընկերութեան, Պ. Պ. Վ. Ռիւթըլ, Ռիւթըլ խան Պահչէ-գաբու Պոլիս. կամ Ղալաթիա Մերթեպանի փողոց Իզզէթ բաշա խան Թիւ 6։ 686

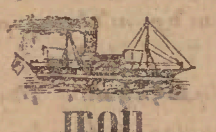

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
Լիվէրփուլէ և Մէտիթէրանէ ծովու բանուկ

Անուանք	Թոնաչափ	Անուանք	Թոնաչափ
Քանտէաւա	4200	Սֆինքս	300
Ֆէբրա	4000	Օսայրիս	30 0
Օսմանլի	4000	Նէֆթիս	3000
Սեաստրիօ	3250	Բերես	3000
Թիպա	3250	Լօգիւս	800
Մոնթալա	3250	Օլինթուս	800
Մարիօթիս	3250	Դէսպի	700

Դիմել առ Ֆ. Թ. ՌԻՒԹԸԼ և ԸՆԿ.
Ռիւթըլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
31, Ճէյմս Սդրիդ, Լիվըրբուլ

1591

ԲԺԻՇԿՆԵՐՈՒ ՀԱՐՑՈՒՑԷՔ

ԲԱՌՏԻՆԱ (Փօրսիքա), Բնական հանքաջուր երկաթախառն, թթուային, կազային. ամենազդու դարման ընդդէմ արեան տկարութեան, դեղնութեան, տենդի, ստամոքսի ցաւերու, եւ արեան նուազութենէն յառաջ եկած ամեն հիւանդութեանց

ՀԱՆՔԱՅԻՆ ԲՈԼՈՐ ՋՈՒՐԵՐԷՆ ԳԵՐԱԶԱՆՑ։

Հանքին տէրն է Ֆ. Մոլինարի, 2, Պովօ փողոց, Մարսիլիա։ Կ. Պոլսոյ մէջ գործակալք են ԳԱՌԱՎԻԱ եւ ԲԵՌԴԻՔԻԴԻ, Ասա խան, 4, Մաքսի փողոց, Ղալաթիա։

Կը ծախուի գլխաւոր դեղարանաց մէջ։ 621

L'AVENIR DES FAMILLES Լ'ԱՎԸՆԻՌ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ

ԸՆՏԱՆԵԱՑ ԱՊԱԳԱՅՆ

Ապահովագրական փոխադարձ Ընկերութիւն՝ Դրամագլխոց վերակազմութեան համար
1880ին կազմեալ՝ ի Լիոն նօտար Միդիֆիօ տը Պէլէօի ստացած պայմանագրով
Ընկերութեան կեդրոնատեղին է 61, Ռէբիւպլիք փողոց, 61—Լիոն (Ֆրանսա)

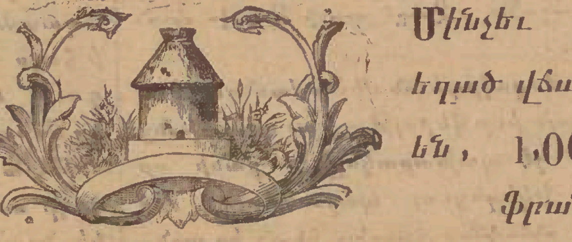

Ապահովագրեալ դրամագլուխք 55 միլիոն ֆրանք — Մինչեւ ցայսօր եղած վճարմունք են, 1,000,000 ֆրանք

Տարին չորս վիճակահանութիւն՝ Յունվար, Ապրիլ, Յուլիս և Հոկտեմբեր

Վարչական խորհուրդ. Պ. ՀԻՎԼԻՌ, բժիշկ ի Լիոն, Նախագահ.
Պ. ԱԼԼԷՌ, Նախկին տնօրէն, հիմնադիր ընկերութեան, ի Լիոն.
ՕՏԻՖՈՒԷ, Նախկին շահապ չորրորդ շրջանակի ի Լիոն.
ՊՈՄ, հասութատու ի Լիոն. ԳԻԼԵԱԹ կալուածատէր ի Լիոն. ՄԱՌԳԻԼ կալուածատէր ի Լիոն. ՌՈԹ, հասութատու ի Լիոն. ԺԷՆԷՆ, ի Լիոն Մ. Ժ. ԳԱՀԷՆ, հաշուակալ ի Լիոն, հաշուեքննիչ. Մ. ԱԼԼԷՌ, տեսուչ պատուիրակ, ընդհանուր տնօրէն։

Լ'ԱՎԸՆԻՌ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆ, որ հաստատուած է նպաստելու համար փոքր խնայողութեան, արագ զարգացում մ'ունեցած է։ Իւր նպատակն է որոշեալ պայմանաժամի մէջ վերակազմել դրամագլուխն, կանխավճարներու հաւանականութեամբ։ — Մուրհակներ կուտայ թէ՛ ի փոխարէն միակ վճարի մը և թէ ամսական համեստ վճարներու (կարելի է ստորագրուիլ ամսական մինչեւ մէկ ֆրանքէ սկսեալ)։ Ապահովագրեալներ ունինք որոնք մէկ ֆրանք մը վճարած էին և երկու հարիւր ֆրանք ստացած են։

Վճարմունք կը կատարուին վիճակահանութեամբք, որք երեք ամիսն անգամ մը տեղի կ'ունենան ի կեդրոնատեղին ընկերութեան, ի ներկայութեան վարչական խորհրդին և շահակիցներու, հաշուական այնպիսի գործողութեամբք զորս ամեն մարդ կրնայ ստուգել։

Ընկերութեան գործառնութիւնները պէտք չէ շփոթել վիճակահանութեանց հետ ուր տոմսերը բնաւ արժէք չունին վիճակահանութենէն յետոյ։ Մեր մօտ, ընդհակառակն, ամենուն ալ վճարմունքն ապահովեալ է, քիչ մը կանուխ կամ քիչ մը ուշ, ըստ դիպուածի.

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՐԾԱՌՆՈՒԹԻՒՆՔ

Ընկերութեանս գործառնութիւնք բազմադիմի են, ինչպէս Շարժական արժէից և փոխ տրուած դրամագլխոց ապահովագրութիւն, կորուսեալ դրամագլխոյ մը վերակազմութիւն, Երաշխաւորութիւնք և Գլխավճարք փոխառութեանց և ճարտարարուեստից և Վաճառականութեան մէջ գործածուած դրամագլխոց, Մանկանց համար Օժիտք, Հանգստեան մնտուկ ծերութեան համար, ցկեանս եկամուտներու կազմութիւն, ի մի բան այն ամեն գործառնութիւնք որոց նպատակն է խնայողութիւն։

Այս արդիւնքը ձեռք բերելու համար, Ընկերութիւնս հաստատած է զանազան սակագներ որոց վճարմունք տեղի կ'ունենան առաւել կամ նուազ մերձաւոր ժամանակաց մէջ, ըստ բաղձանաց ապահովագրելոյն։

ՍԱԿԱԳԻՆ Ա.

Ամսական 1 ֆրանք, որ վճարուի միայն 60 ամիս, իրաւունք կուտայ 1000 ֆրանքի մուրհակի մը 10 թիւերով որոց ամենքն ալ հետզհետէ կը մասնակցին ամեն բաշխման, մինչեւ ամբողջովին վճարումն 1000 ֆրանքին։ Մարդ կրնայ ստորագրուիլ այնչափ անգամ 1000 ֆրանքնոց մուրհակի որչափ ամսական վճարէ մէկ ֆրանքնոց։

5 ֆրանքի ամսական բաժին մը, որ 60 ամիս վճարուի, իրաւունք կուտայ, ըստ ընտրութեան ստորագրողին, 5000 ֆրանքի՝ ընկերութեան արժեթղթի մը, կամ միմիայն 3000 ֆրանքի և Լիոն քաղաքի պարտաթուղթի մը, որք կը մասնակցին ամեն վիճակահանութեանց և պարգեւներուն, մինչեւ անգամ 50,000 ֆրանքի բաժնին։

Ի փոխարէն ամսական հինգ ֆրանքի, ստորագրողն իրաւունք ունի, ըստ իւր ընտրութեան
1. 500 ֆրանքի, առանձնաշնորհեալ մուրհակ տոկոսներով որք տարուէ տարի կ'աւելնան մինչեւ ցվճարումն, կամ
2. 5000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա., կամ վերջապէս
3. 1000 ֆրանքի, Հիմնադրի մուրհակի մէկ տասներորդով.

Ծան. Անցեալ տարեշրջանին մէջ հիմնադրի Մուրհակներն ստացան 80 ֆրանք շահաբաժին, և ներկայ տարեշրջանին մէջ, շահաբաժինը պիտի լինի 100 ֆրանք մէն մի թուղթի վրայ։

Ի փոխարէն ամսական 8 ֆրանքի, ստորագրողն ըստ իւր ընտրութեան իրաւունք ունի
3000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա. և առանձնաշնորհեալ Մուրհակի մը՝ 500 ֆրանքէն վճարելի, և տալով տոկոսներ որք երթալով կ'աճին մինչեւ վճարման օրը։

Ծան. Կը մնայ միայն ի վճարել 1921 առանձնաշնորհեալ մուրհակ.

Ի փոխարէն ամսական 10 ֆրանքի, ստորագրողն իրաւունք ունի ըստ իւր ընտրութեան.
3000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա. և Պարտաթղթի մը, կամ 1877ի Գաէտի Ֆոնսիէէն, կամ 1871ի Վիլ տը Բարիէն, կամ Վիլ տը Մարսէյլէն. (այս երեք արժէթուղթք վճարելի են 400 ֆրանքէն) կամ 1883ի Օպլիկասիօն Ֆոնսիէռէ մը՝ 500 ֆրանքնոց, կամ վերջապէս
5000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա. և Բանամայի պարտաթղթի մը, շրջաբերութիւն 1883ի.
Վերջապէս, ի փոխարէն ամսական 12 ֆրանքի, ստորագրողն ըստ իւր ընտրութեան իրաւունք ունի.
3000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա. ինչպէս նաեւ 1879ի Ֆոնսիէռ կամ Գոմիւնալ Օպլիկասիօնի մը, վճարելի 500 ֆրանքի, կամ վերջապէս Իրօգէքէռ Օպլիկասիօնի մը (Գրէտի Ֆոնսիէէն հետ միացուած և 1000 ֆրանքէն վճարելի)։

ՍԱԿԱԳԻՆ Բ.

Այս սակագնոյն մէջ, Մուրհակներն 500 ֆրանքէն վճարելի են մէկ տարիէն առ առաւելն միայն 25 տարուան ժամանակամիջոցի մը մէջ, կանխավճարներով որք տեղի կ'ունենան երեք ամիսն անգամ մը վիճակահանութեամբք։ — Բաժիններն ամսական են և 2 ֆրանքի. առ առաւելն կը պահանջուին մինչեւ 15 տարի. կը դադրին երբ մուրհակը վաստկի վիճակահանութեան մէջ։

ՍԱԿԱԳԻՆ Գ.

Այս սակագնոյն մէջ, մուրհակք վճարելի են մէկ տարիէն առ առաւելն մինչեւ 12 տարուան ժամանակամիջոցի մը մէջ, կանխավճարներով որք տեղի կ'ունենան ամեն տարի յունվարին, ապրիլին, յուլիսին և հոկտեմբերին. առաջին երեքն 100 ֆրանքէն և հոկտեմբերինն 500 ֆրանքէն։ — Ամսական բաժինները 2 ֆրանքի են և միայն 50 ամիս վճարելի են։

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

Լ'ԱՎԸՆԻՌ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ ապահովագրական ընկերութիւն մ'է հաստատեալ ըստ հրամանագրոյն 1868 յունուար 22ի, և հետեւաբար կը գործէ ընդ հսկողութեամբ պետութեան։ Չեւի լինելով շահադիտման կամ առեւտրական ո և է գործէ, ո և է վտանգի ենթակայ չէ։

Իւր գանձած դրամը ընկերութիւնը կը գործածէ Պետական Արժէթղթոց, Գանձոց Թուղթերու կամ Պետութեան, քաղաքաց և նահանգաց երաշխաւորութիւնք կրող թուղթերու. այս գումարը բաւական է ապահովելու համար իւր շրջաբերութեան հանած բոլոր մուրհակներուն վճարումն, այնպէս որ մէն մի ստորագրող բոլորովին ապահով է ստանալու իւր ապահովագրութեանց ամբողջ գումարը։

Տեղեկութեանց և բաժանորդագրութեան համար դիմել առ Պետրոս Էֆ. Ամպարճեան, գործակալ Ընկերութեան ի Կ. Պոլիս, Թաշ խան, Թիւ 40, Պահչէ-Գաբու, Պոլիս։ 1081

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
„ՏՕՅՉԸՐ ԼՕՅՏ"
Ի ՊԷՌԼԻՆ

Շահաւոր պայմաններով կ'ապահովագրէ ամեն տեսակ ապրանք, դրամածրարք եայլն, շոգենաւով եւ առագաստանաւով ղրկուած։

Ընդհանուր գործակալ Կ. Պոլսոյ
ՏԻՐԱՆ ՆԱԶԱՐԵԱՆ
Թիւ 1 Հավուզլու խան, Պոլիս

791

ԲՈԱՆ ՏԱՐՈՒԱՆ ՑԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ
ԲՈՒԺԱԿԱՆ ՀՐԱՇԱԼԻ ԱՐԴԻՒՆՔՆԵՐ

ՀԱՆՔԱՅԻՆ ՋՈՒՐ ՋԻԹԼԻԻ
(ՄԵՐՁ Ի ՊՐՈՒՍԱ)

Պէտօբլատոր տը Սօբօոլ

1304 Սէֆէր 11 Թուական կայսերական խրատով արտօնեալ—Վարձատրեալ Բարիզի, Վիեննայի, Լոնտոնի, Ֆիլատէլֆիայի, Անվէրսի, Ֆրանքֆորդի ցուցահանդէսներէն։

Ջիթլիի ջուրն, որ Արեւմուտքէն եկող համանման հանքաջուրերէն գերազանց է, շիշերու մէջ կը դրուի ընդ հսկողութեամբ Տր. Արիկեանի, պատուիրակ ի դիմաց առեւտրական Վսեմ. նախարարին։ Մէն մի եղէւէղ կրելու է քննիչ բժիշկին ստորագրութիւնը։ Հաստրակութիւնը մերժելու է այն ամեն շիշերն որք չեն կրեր Պետութեան այս երաշխաւորութիւնը։

Այս հանքաջուրին յաջողութիւնն ապահովեալ է մարսողական խողովակին և լեարդին հիւանդութեանց մէջ, աւազախտի եւ յօդացաւի մէջ, շաքարախտի և փամփշտային խօթութեանց մէջ։

Ջիթլի շատ ախորժահամ հանքաջուր մ'է, սեղանի համար պատուական ջուր մ'է եւ շատ օգտակար է այն պարագային յորում ջուրերը վարակեալ են համաճարակ հիւանդութեանց ատեն. Իրենց առողջութեան նախանձախնդիր անձինք ջրշիղջներու, Պէնտերու եւ այլ ջուրերէն նախամեծար պիտի համարին Ջիթլին։

Ջիթլին կը վերցնէ մարսողութիւնն և կը կանոնաւորէ միւս բոլոր պաշտօնները։ Շատ օգտակար է նաեւ այն պարագային երբ ըէթալով անող մանուկները կաթէ կըտրելու է։

Ջիթլիի ջուրը շաբաթն երկու անգամ կը ղրկուի ազբիւրէն, այնպէս որ կարելի է վստահ լինիլ թարմ վիճակի մէջ գտնել զայն ի մթերանոցս։

Կ. Պոլսոյ մէջ կը ծախուի ի կեդրոնատեղին Ընկերութեան, 13, Ճէլալ Պէյ խան, եւ ի Մանուքեան՝—Բերա, Պ. Ալիքբանտի, դեղարան Տէկլա Պուտտ, 169.—Պոլիս, Պ. Մէգրիի, դեղավաճառ, 24, Եէնի ճամի փողոց.—Յ. Թէրզեան, դեղագործ, Ճըղալօղլու, Պարսկական դեսպանատան մօտ.—Աչըգպաշ, դեղագործ ի Վէզնէճիլէր.—Ղալաթիա, Պ. Մավրօգօ, վաճառական, Մաթրօ փողոց, 34.—Պէշիքթաշ, կեդրոնական դեղարան.—Թէրապիա, Սավա Արօնօբուլօ.—Պէօյիւքտէրէ, Աղիրաքի Թէօխարիտի, վաճառական.—Գատը գիւղ, դեղարան Լէոնիտա Անթիբա.—Իւսկիւտար, Սդավրօքի Նուըլօբուլօ, դեղագործ։

Պարապ շիշերը ետ կ'առնուին։

1054

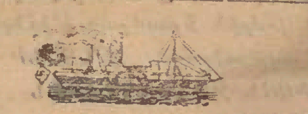

ՖԻՆԱՐԻՕԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՑԵԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ
Ն. ՊԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Կորսիկայի և Թիւնիզի ճամբու կանոնաւոր բանուկ

Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում երթալիք յաւելիկայ շոգենաւն է Կել որ մարտ 7ին Մարսիլիայէն և մարտ 14 ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յաւելիկայ շոգենաւն է Մուէլէլ որ պիտի մեկնի մարտ 19ին։

Ճամբորդ և ապրանք կ'ընդունի։

Նաւուղիք, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՆԻՆՕԹԷ ԲՐՔՐԻ
Թիւ 17–18 Քիւչիւք Միլլէթ
1606 Մահմանէ փողոց, Թիւ 11

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ

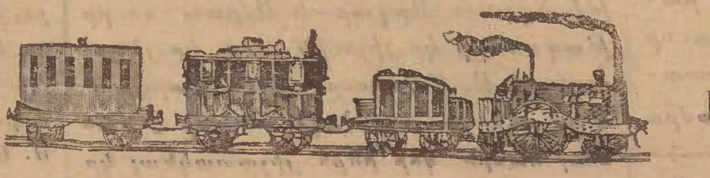

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷԻ

Սկսեալ ի 1 Հոկտեմբեր (Ն. Տ.) 1887, մինչեւ ցնոր տնօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷ
ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

Առաւօտ: 4–22; Իրիկուն: 24–42

	4	6	8	10	2	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42					
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Կ. Պոլիս	6 15	6 49	7 17	7 45	8 15	8 41	9 10	10 11	10 37	11 10	11 38	1 49	2 17	2 50	3 46	4 14	4 47	5 16	5 49	6 18	6 44	...	...	...	...	...
Գում-գաբու	6 27	6 58	7 26	7 54	8 26	8 50	9 19	10 20	10 46	11 19	11 47	1 58	2 26	2 59	3 55	4 23	4 56	5 25	5 58	6 27	6 53	...	...	...	...	...
Եէնի-գաբու	6 32	7 2	7 30	7 58	...	8 54	9 23	10 24	10 50	11 23	11 51	2 2	2 30	3 3	3 59	4 27	5	5 29	6 2	6 31	6 57	...	...	...	...	...
Տավուտ փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Սամաթիա	6 39	7 8	7 36	8 4	...	9	9 29	10 30	10 56	11 29	11 57	2 8	2 36	3 9	4 5	4 33	5 6	5 35	6 8	6 37	7 3	...	...	...	...	...
Եէտի-գուլէ	6 44	7 12	7 40	8 9	8 37	9 4	9 32	10 34	10 59	11 33	12	2 12	2 39	3 13	4 9	4 36	5 11	5 38	6 13	6 40	7 8	...	...	...	...	...
Մագրիգիւղ	6 57	7 24	7 51	8 21	8 52	9 16	...	10 46	...	11 45	...	2 24	...	3 24	4 21	...	5 23	...	6 25	...	7 20	...	...	...	...	...
Այ Ստեֆանօ	...	7 33	...	8 30	9 4	9 25	...	10 55	...	11 55	...	2 33	...	...	4 30	...	5 32	...	6 35	...	7 29	...	...	...	...	...
Քիւչիւք Չէք	...	...	...	...	9 14	...	...	...	...	12 3	...	...	...	...	...	...	...	...	6 43	...	...	...	...	...	...	...

ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ
ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

Առաւօտ: 3–21; Իրիկուն: 23–41

	3	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	1	41					
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Քիւչիւք Չէք	...	6 40	...	...	...	...	...	...	...	...	...	1 40	...	...	...	...	...	...	...	6 2	...	...	...	...	...	...
Այ Ստեֆանօ	6 20	6 49	...	7 45	...	8 40	...	9 43	...	11 10	...	1 49	...	2 50	...	...	4 47	...	5 49	6 13	...	...	...	...	...	...
Մագրիգիւղ	6 31	6 59	7 27	7 55	8 23	8 51	...	9 53	...	11 20	...	1 59	...	3	3 56	...	4 57	...	5 59	6 27	...	...	...	...	...	...
Եէտի-գուլէ	6 43	7 11	7 39	8 8	8 35	9 4	9 38	10 5	11 4	11 32	1 27	2 11	2 44	3 12	4 8	4 41	5 10	5 43	6 12	6 42	7 6	...	...	...	...	...
Սամաթիա	6 47	7 15	7 43	8 12	8 39	9 8	9 42	10 9	11 8	11 36	1 31	2 15	2 48	3 16	4 12	4 45	5 14	5 47	6 16	...	7 10	...	...	...	...	...
Տավուտ փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Եէնի-գաբու	6 53	7 21	7 49	8 18	8 45	9 14	9 48	10 15	11 14	11 42	1 37	2 21	2 54	3 22	4 18	4 51	5 20	5 53	6 22	...	7 16	...	...	...	...	...
Գում-գաբու	6 57	7 25	7 53	8 23	8 49	9 18	9 52	10 19	11 18	11 46	1 41	2 25	2 58	3 26	4 22	4 55	5 24	5 57	6 26	6 52	7 20	...	...	...	...	...
Կ. Պոլիս	7 5	7 33	8 1	8 31	8 57	9 26	10	10 27	11 26	11 54	1 49	2 33	3 6	3 34	4 30	5 3	5 32	6 5	6 34	7	7 28	...	...	...	...	...

Փոքր ծրարներն անխտիր կ'ընդունուին ամեն կառախմբի մէջ, իսկ մեծ ծրարք Պոլսէն Մաքրի գիւղ կամ աւելի հեռի կայարանաց միջեւ բանող կառախմբոց մէջ միայն Թիւ 1 և 2 կառաշարքերն ունին Ա. Բ. և Գ. կարգի վակոններ. միւս կառաշարքերն ունին միայն Բ. և Գ. կարգի վակոններ։ 576